

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 6 (246)
Anul IX
13 februarie 1960

Silvia Popovici, artistă
la Teatrul Național
„I. L. Caragiale” -
București
(pag. 10)

Semnarea Declarației statelor participante la Tratatul de la Varșovia de către delegația R.P. Române.

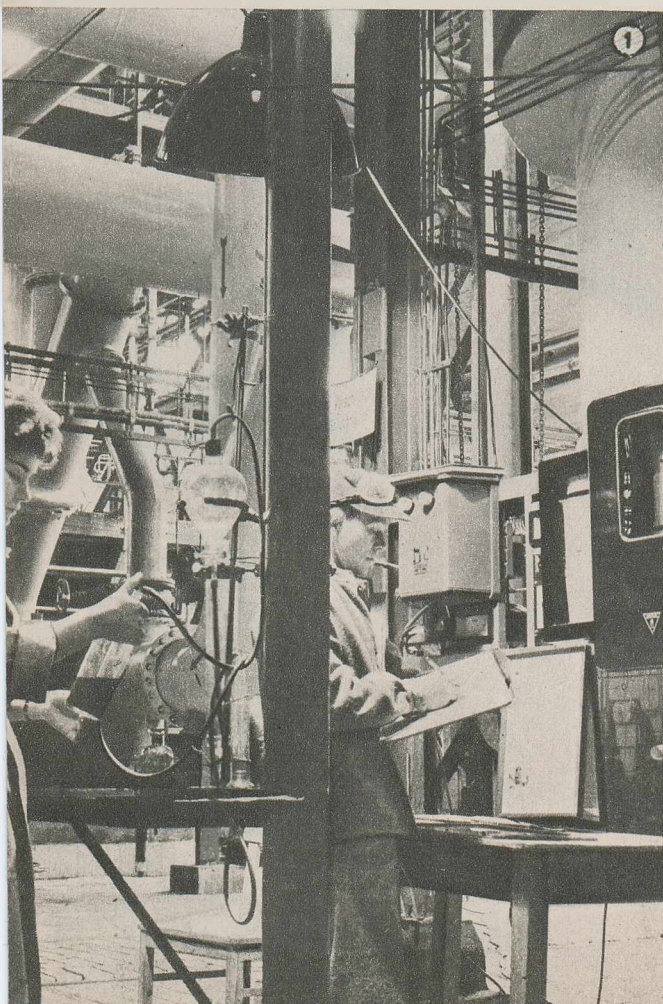
Giovanni Gronchi, președintele Italiei, a făcut o vizită oficială în Uniunea Sovietică. În fotografie: aspect de la întâlnirea care a avut loc la Kremlin între conducătorii sovietici și președintele Italiei.

În calendarul evenimentelor din acest an, început sub auspiciile unor importante inițiative de pace ale țărilor socialiste, Consfătuirea la nivel înalt a Comitetului Politic Consultativ al statelor membre ale organizației Tratatului de la Varșovia, precum și documentul politic adoptat — DECLARAȚIA STATELOR PARTICIPANTE LA TRATATUL DE LA VARȘOVIA — constituie un eveniment de o excepțională însemnătate. Reafirmarea obiectivelor politicii consecvente de pace a statelor socialiste, propunerile făcute în spiritul înțelegerii reciproce, a năzuinței spre colaborare între statele aparținând diferitelor sisteme sociale aduc în acest moment o nouă și viguroasă contribuție la destinderea internațională.

Optimismul care a caracterizat lucrările Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, încrederea în posibilitatea găsirii căilor juste pentru soluționarea cu succes a problemelor celor mai importante și urgente, în interesele întăririi păcii generale, care se degajă din Declarație, au găsit un puternic ecou în lumea întreagă

A. I. Mikoian, prim-vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., și Fidel Castro, primul ministru al Cubei, la deschiderea Expoziției sovietice de la Havana.

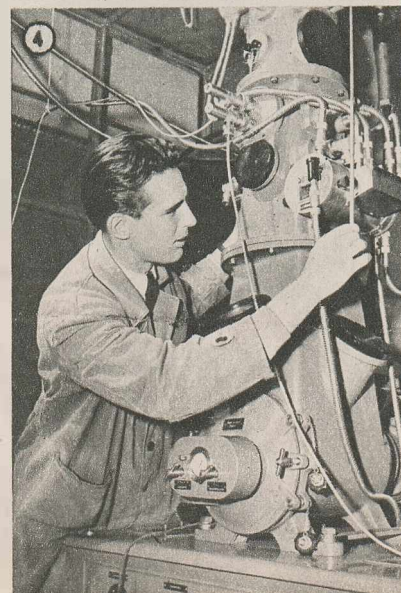
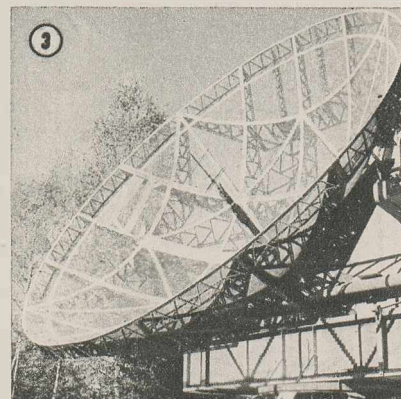

① Secția de acid sulfuric a combinatului de zinc de la Freiberg (R. D. Germană), intrat de curind, parțial, în funcțiune. În acest combinat chimic producția este în cea mai mare parte automatizată, fiecare secție având doar personal pentru supraveghere și analize.

② În ultima vreme, oamenii muncii din R. P. Polonă le-au fost puse la dispoziție nenumărate noi locuințe — cartiere întregi. Iată, în fotografie, o imagine, luată din avion, a noului cartier de locuințe Muranov din Varșovia.

③ La Ondrejov, în apropierea orașului Praga (R. Cehoslovacă), se află instalat un puternic radio-telescop capabil să recepționeze semnalele sateliților artificiali.

④ Muncitorul Danaiot Danaiotov urmărește, în laboratorul uzinei constructoare de mașini „Vasil Kolarov” (R. P. Bulgaria), funcționarea unui oscilograf.

LA NOI ÎN CARTIER

Fotoreportaj de E. IAROVICI
și I. SIMION

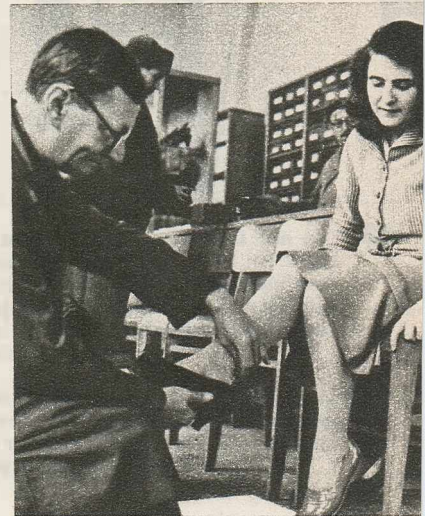
Peisaj uitat: după colț, printre oțetari și ciulini, lângă benzinărie, era dugheana. Victor Inochenție, nenea Victor, cum îi ziceau copiii din cartier, ținea un soi de prăvălie într-o cocioabă din chirpici, ridicată pompos la rangul de „Consum de coloniale, delicatesses & articole di toiletă”. Un butoi cu murături, altul cu mangal, sticlă de lămbă nr. 3, magiun, acadele, săpun de rufe și... cam astea erau toate „delicatessesle & articolele di toiletă” ale lui nea Victor. Alte prăvălii — prin locurile astea — neam, afară de o stâmbărie risipită mai încolo, către Vergului, și o biată frizerie duhnind a terebentină și a mucegai, care mai folosea pînă prin '38 pompa de flit în locul pulverizatorului cu pară de cauciuc.

Pentru o țoală ori pentru o pereche de bocanci bătea bietul om cale lungă, prin noroaie și zăpezi, pînă hăt, la prăvăliile din piață. N-o să mă credeți, dar iată: cam pe aici a ținut nea Victor Inochenție dugheana. Prin locurile astea, unde te îmbie astăzi frumusețea galantarelor cu pînzeturi, mătăsuri, confecții și încălțăminte „Romarta”, unde zilnic sînt deserviți multe mii de cumpărători.

Copiii care-și turtesc năsurile de geamul noului magazin cu jucării n-au auzit niciodată de Inochenție. Pentru ei, ca și pentru proaspătul locatar mutat de ieri, de alaltăieri, în blocurile din bulevardul Muncii, totul pare firesc. După cum e azi și în Floreasca, și în Ferentari, și în Grivița... Peste tot, în noile cartiere muncitorești, unde blocurile moderne au înlocuit străvechile cocioabe din chirpici, au apărut, vitrină lângă vitrină, noile magazine...

Grija pentru o cît mai bună aprovizionare, bazată pe cererea de consum a populației, a reușit să cîștige în scurtă vreme încrederea acelor cumpărători care, pînă și pentru cel mai mic fleac, dădeau fuga la magazinele din centru.

Și acum, să dăm împreună o raită în acest nou centru comercial al cartierului în care, cu mai puțin de o duzină de ani în urmă, mai măcăiau încă rațele din Balta Albă...

Paltoane sau haine gata confecționate găsim azi și în magazinele din cartierul nostru, nu numai în cele de pe Calea Victoriei sau de pe bulevardul 6 Martie. Condiție esențială: cei de la „comerțul cu ridicata” să aprovizioneze permanent magazinele din bulevardul Muncii cel puțin cu aceeași grijă cu care le aprovizionează pe cele din cartierul Obor... (Atenție la taioare, care tocmai la începutul toamnei și al primăverii se-ntîmplă să n-ajungă pînă la unitatea din bulevardul Muncii).

Alături de „confecții” e un magazin de încălțăminte... Și ceea ce-i interesant e următorul fapt: sortimentele „36” și „37” pentru femei sînt prezente. Așadar, dacă nu le găsiți în centru, le găsiți aici...

«Sînt ori nu sînt fotolii capitonate sau toaleta tip „Dunărea”?» — se întrebă zilnic tinerii căsătoriți Florica și Ștefan Baban de la Uzina „Electronica”. Ei țin să-și cumpere fotoliile de la magazinul cel mai apropiat de locuința lor.

Și un magazin de produse lactate...
La buna lui aprovizionare și-au
adus aportul comisiile de control
obștesc din cartier, care au trecut
mai des pe aici.

„La noi la „Alimentara” avem tot ce doriți!” Foarte bine! Un lucru însă nu-i tocmai bun: inventarierea țin prea multe zile. S-a luat probabil un exemplu nu tocmai potrivit de la textila din piața „23 August”, unde inventarierea durează câteodată nici mai mult nici mai puțin de două săptămâni.

Comisia de control obștesc s-a oprit la „textile”. Iată-i pe membrii comisiei căutând eventualele reclamații din condică... Dacă există, ele vor ajunge direct la secția comercială a Sfatului popular raional.

Un nou magazin se va deschide în cartier: un „Tehnometal”.

PE MARGINEA UNEI EVOCĂRI

de Ion OLTEANU

Ilustrații de Tia PELTZ

Parcă totul s-a petrecut ieri... Toamna își cernea încet burnița rece și deasă peste pădurile și munții Slovaciei. Pe înălțimile din vestul orașului Smolnyk, poposise un detașament de partizani. Casele mici, de munteni nu prea înstăriți, nu puteau oferi suficient adăpost pentru întreg detașamentul; dar într-o asemenea situație chiar și grajdurile încălzite numai de suflul cald al animalelor puteau fi socotite adăposturi bune...

Inserarea se lăsa rece, cu umbre întunecate. Un grup de partizani, întorși din misiune, urcau încet versantul către tabără. Pe la 11 noaptea, oamenii din grup raportară că și-au îndeplinit misiunea. Apoi, Lăutașu Nicolae, bucuros de aprecierea comandantului asupra felului cum își făcuseră datoria, își căută un culcuș.

Întregul detașament de partizani trecu să se odihnească; doar grupa de apărare și posturile înaintate mai vegheau în noaptea adâncă.

...Către zori, se porni dintr-o dată lătratul sacadat al mitralierei de la postul înaintat dinspre oraș. Cîteva automate începură numaidecît să-i țină isonul.

În tabără se iscă zarvă mare. Toți partizanii se pregăteau lute de apărare, iar grupa de securitate intră imediat în dispozitiv. Ce se întimplase? O companie de hitleriști, conduși de un trădător, atacaseră cantonamentul partizanilor. Dar postul înaintat și grupa de securitate îi țineau la respect.

Comandantul detașamentului, maiorul K., elaboră de urgență un mic plan de apărare și de respingere a atacului. Ca să slăbească atacul, inamicul trebuia lovit din flanc. Cine să facă aceasta? Mai mulți partizani se oferiră voluntar. Lăutașu fu printre primii. Grupul astfel format execută un mic ocol și căzu în flancul drept al inamicului, care începuse să înainteze spre pîlcul de case al cantonamentului.

Atacul de flanc a avut efecte de fulger: dușmanul, dat peste cap, a trebuit să se retragă. Un număr de fasciști au rămas pentru vecie lungiți în poiană; restul au luat-o la fugă înapoi.

In „Flacăra“ a apărut astăzi toamnă o schiță intitulată „Nicolae“, de scriitorul slovac Jan Turis. Autorul a dedicat lucrarea prietenului său român Nicolae Lăutașu, căzut eroic pe colinele de la Klenovec, în timpul răscoalii slovace împotriva ocupanților hitleriști. Lectura acestei schițe a avut darul să-mi improspăteze unele amintiri...

pe versantul pe care îl urcaseră cu o oră înainte.

Dar gloanțele inamicului i-au ciuruit ambele picioare lui Nicolae Lăutașu. Doi partizani îl aduseră înapoi, sprijinindu-l de subsuori. Era primul grav rănit, dintre cei șase români care făceau parte din grup.

Doctorul detașamentului, căpitanul N., examină atent rănilile adînci. Erau necesare feși de ghips. Și acestea lipseau. Grupul de români se sfătui repede, apoi ceru comandantului permisiunea să meargă într-un orașel din apropiere, după feșile de care era atîta nevoie. Primăria aprobarea, iar Lăutașu fu pansat provizoriu. Spre seară, cinci partizani porniră prudenți către orașel. Ajunși la marginea lui, își dădură seama că era ticsit de nemți. Au trebuit să ocolească intrările și căile de circulație, să sară gardurile din curte în curte ca să poată ajunge la farmacia centrală. În aceeași clădire mai locuia și un medic neamț. Cineva îi bătu încet în geam. Medicul, somnoros, apără la fereastră; fu rugat — în limba germană — să vină de urgență, fiindcă și-a rupt cineva piciorul, căzînd într-un canal. Îi atraseră atenția să ia cu el și feși de ghips.

Doctorul luă opt bucăți. Spre uimirea lui, cînd trecu pragul casei se văzu imobilizat; i se puse un căluș în gură. Partizanii îl duseră apoi în pădure, unde doctorul N. dăduse primele îngrijiri partizanului rănit. O căruță special pregătită aștepta să-l transporte pe Lăutașu împreună cu detașamentul. Dar drumurile de munte sînt proaste și un os fracturat are nevoie de repaus absolut ca să se refacă. În condițiile luptei, mereu pe drumuri, e greu de realizat acest lucru.

Trecu o săptămînă. Doctorul N. ne declară că transportarea mai departe a lui Lăutașu Nicolae este egală cu moartea lui. Trebuia să se găsească un loc ferit, unde să-și poată reveni. Ne aflam pe colinele de la Klenovec. Sus, într-o poieniță, era cantonul unui pădurar. Se hotărî ca Lăutașu să fie lăsat acolo.

În ziua următoare un om, prezentat drept „accidentat“ la exploatarea din pădurea aflată în apropiere, găsea adăpost în căsuța tîhnită și caldă a pădurarului. Lingă el, rămîneau de pază doi tovarăși slovaci. Nicolae, cu lacrimi în ochi, se despărți de tovarășii săi de luptă. Deznădejdea nu-l doborî însă pe vajnicul partizan; era conștient de povara pe care o constituia pentru detașament. Despărțirea fu deosebit de duloasă.

Dintre cei 22 de luptători parașutați pentru a da ajutor partizanilor în lupta de eliberare a poporului slovac de sub jugul fascist. Lăutașu era primul forțat de împrejurări să rămînă pe loc. Ceilalți 21 de parașutiști, împreună cu partizanii slovaci, își continuară îndeplinirea misiunii de luptă necruțătoare împotriva fascismului.

...După mai multe săptămîni, am trecut prin poienița unde îl lăsaserăm pe Nicolae. Și iată că în locul căsuței liniștite a pădurarului găsim doar un morman de cenușă. Locuitorii satelor din împrejurimi ne informară că trecuseră pe acolo hoardele fasciste. N-am reușit să aflăm mai mult de soarta tovarășului nostru dispărut...

Iată cum încheie scriitorul slovac Jan Turis capitoul luptei partizanului Lăutașu Nicolae:

...Fasciștii înaintară cu precauție spre casă, ca și cum ar fi fost siguri că e cineva înăuntru. Se apropiară pînă la cîțiva metri de ea. În clipa aceea, o împușcătură bine țintită răbufni pe fereastră.

Luată prin surprindere, fasciștii se retrăseseră în pripă spre pădure. Formau acum o țintă clară pentru mina exersată a lui Nicolae, care strîngea pistolul. Patru fasciști se prăbușiră. Îngroziiți, ceilalți răspunseră cu un foc sălbatic. Dar de apropiat nu se putură apropia.

Saptesprezece împușcături bine țintite răspunseră prin fereastră la fiecare pas al lor, imobilizîndu-i acolo aproape o oră. Al optsprezecelea glonț, cel mai precis, constituia ultima rezervă a partizanului Nicolae. Și el porni în clipa cînd scîndurile acoperișului incendiat începură să-i cadă la picioare.

Dar Nicolae nu mai simți flăcările. Ultimul glonț îl rezervase pentru el. Flăcările mistuiau pînă și ulthmele rămășițe de scînduri. O dată cu ele, însă, și speranțele fasciștilor de a-l prinde viu...

Adevărat! Acesta a fost prietenul meu Nicolae.

Acesta sînt!

Sub roșul tău luceafăr, Vladîmir Ilîci Lenin,
Ogorul poeziei cu plugul mî-l destelîn,
Și-n brazdele de stihuri înșirui mii de boabe,
Să crească, înfrățite, în lanuri de silabe.
Ei, luptătorii aprigi, eroii din Doftana,
Cu purpura din inimă îmi ofeliră pana.
Și el, partidul nostru, în zorii tinereții
Mi-a dat să sorb lumina și apa vie-a vieții,
Și acesta sînt! Cîntarea-mi de luptă și de pace,
Ca flamura în falduri toți macii și-i desface,
De-atunci, din mîndrul August, de cînd, mărul, răsare
De stema nouă-a țării al libertății soarel

Gheorghe TOMOZEI

Tutunul

Ostașii căutau în pungile cu tutun,
cusute din petice de rochii
și dăruite de neveste, la plecare;
și tutunul avea un pîlpîit prietenos și bun
și te umezea ochii...

Tutunul ostășesc, tăiat din păpuși galbene, mărunt,
umplea de mireasma noaptea-n tranșee
și bărbații pipăiau pungile de stambă
care s-au răsfațat, cîndoa, pe sîni de femeie...

Totul mirosea amețitor a tutun,
bucata de pîine uscată,
lama baionetei, sticloasă,

scrisorile știute pe dinafară
și fotografiile celor de-acasă.

Se adunau, ciotcă,

în jurul focurilor, seara,
și cîntecele prelînse peste păduri
erau a inimii votcă,
peste case licărea, părelnică, țigara...

De un bătrîn comisar
răpus de glonț, cînd frunzele-și porneau risipa,
undeoa, departe de-al țării hotar,
l-au coborît în pămînt

cu chitara și pipa...

Și caii, simțînd în preajmă tutunul ostășesc,
își aplecau grumazul, spre mîngîiere,
la porțile orașelor ingenuncheate,
peste care se risîpea mireasmă de praf de pușcă
și miere.

De-atunci, în anii ce peste lume cresc,
în pipele păcii
fumegă tutunul rusesc...

(Din poemul „Inscripții pe Reichstag“.)

CĂRȚI DE PE TOATE MERIDIANELE

● CINCI CORABII, cu 265 de oameni conduși de Magellan, au plecat la 20 septembrie 1519 din Europa într-o călătorie pentru descoperirea de noi ținuturi, care nu a luat sfîrșit decît după 3 ani. Din această expediție nu s-a întors decît o corabie cu 18 supraviețuitori. Peripetiile dramaticei călătorii sînt cuprinse în volumul „Cu Magellan în jurul lumii“, în curs de apariție la Editura Științifică.

● PENTRU ÎNDRĂGOSTIȚII de mare și peisaje submarine, aceeași editură prezintă, în traducere romînească, cartea comandorului francez Cousteau, „Lumea tăcerii“, după care a fost turnat și filmul cu același nume.

● UNUL DINTRE cei mai mari poeți ai Greciei de azi, Iannis Ritsos, care ne-a vizitat de două ori țara, a scris un volum de versuri care oglindesc marile prefaceri ale Romîniei pe drumul socialismului. Volumul, intitulat „Arhitectura copacilor“, a apărut în Editura Tineretului.

ÎN FABRICILE ȘI UZINELE sovietice unde există brigăzi deunca comunistă, se țin de două ori pe lună seminare de literatură. Scriitori de frunte ca F. Kataev, Galina Nikolaeva, N. Panferov, E. Kazaklevici, V. Tihonov, M. Isakovski, A. Surcov ș.a. țin prelegeri în fața muncitorilor despre căile de dezvoltare a literaturii sovietice, sau citesc din operele lor, după care urmează dezbateri foarte animate. Scriitorii sovietici apreciază că, în urma sugestiilor date de muncitori în aceste seminare, se îmbogățește tematica operelor lor, iar trăsăturile unor eroi apar într-o lumină nouă.

PLAGA LITERATURII PORNOGRAFICE și de senzational ieftin continuă să facă ravagii în Austria. Conform unei statistici, între 1946 și 1959 au fost trimise pe piața literară austriacă nu mai puțin de 40 de milioane de exemplare de asemenea maculatură, de a cărei difuzare se ocupă 50 de întreprinderi austriace și alte câteva zeci străine.

CALITATEA ȘI CONTINUTUL textelor pentru cîntecul de masă și pentru muzica ușoară reprezintă una din preocupările scriitorilor din R.D.G. În vederea promovării textelor de valoare, a fost instituit un concurs dotat cu numeroase premii — începînd de la 200 la 1.000 de mărci — și cu un premiu special de 10.000 de mărci, ce se distribuie pentru realizarea care obține cele mai multe voturi ale publicului, în seara prezentării lucrărilor pentru concurs.

CRONICA GHETOULUI DIN VARȘOVIA este titlul unei dramatice relatări a eroicei răscoală a ghetoului evreiesc din capitala Poloniei ocupate de naziști. Datele au fost cunoscute de prof. Emanuel Ringelblum, unul dintre răscolii ucși de naziști. Manuscrisul, găsit într-o pivniță, unde fusese ascuns, a apărut concomitent într-o ediție poloneză și una franceză.

Trei oameni cără saci. Saci cu cărbuni. Doi dintre ei zoresc cu pași mici, repeziți, pe aleea cu prundiș a unei vile de la marginea orașului. Al treilea — cu obraji scofilciți, însemnați cu roșeața ofiției — abia se mișcă. Geme sub apăsarea sacului.

Plouă. Picăturile se revarsă monoton și trist peste cărbuni și oameni, descriind îngemănări bizare de linii pe chipurile înnegrite de praf. Umezeala pătrunde în saci, în trupuri, în cărbuni și-n haine. Dar oamenii continuă să care.

În fața grilajului de fier stă camionul. Printre crăpăturile platformei se preling picături negre și unsuroase; omul cu obraji scofilciți se reazemă cu spatele de mașină. Îl dor șalele. Privește îngrijorat spre alee și simte cum îl cuprinde frigul pe la spate. Așteaptă. Din gura pivniței își face apariția unul dintre tovarășii lui. E mic, îndesat, cu picioarele strîmbe. Apărătoarea de piele de pe umăr i-a alunecat într-o parte și de sub cozorocul șepcii căzute pe ochi nu vede decît pămîntul din fața lui. Pare un spiriduș din povești. Trîntește cu obida

CĂRBUNII

— s c h i ț ă —

de Lothar STREBLOW
scriitor din R. F. G.

un scuipat negru printre rundurile de flori.

— Măi, ăla nou', dă-i drumul! — îl apostrofează pe omul rezemat de mașină. Ai rămas în urmă cu doi saci.

Cel nou apucă sacul, îl trage spre marginea platformei și-l saltă cu mișcări obosite pe umeri. Sacul îi îndoale spinarea. Icnind, omul pornește pe alee.

Cel de-al treilea, un lungan, a ieșit tocmai din pivniță. Se-ndreaptă spre camion.

— Cam tolocac ăsta nou — îi spune spiridușul. Nu prea produce.

Lunganul scuipă a lehamite.

— Ce să-i faci, șefule!... E nou. Nu i s-au muiat încă oasele...

— Vax, vorbe! — scrișnește printre dinți spiridușul, săltînd un sac pe umeri.

Cel nou se bălăngăne pe alee. De undeva vine miros de lapte afumat și pește prăjit. O căldare veche de gunoi i s-a-ncurcat în picioare. Acum dă colțul. S-a făcut. Urmează câteva trepte. Trei-patru, dar parc-ar fi o sută. Pivnița. Jos sacul! Așa. Prin pînza pantalonilor subțiri simte fiecare așchie de cărbune. În gură îi stăruie un gust de aramă coclită. Respiră din greu și ochii-i rămîn pironiți pe o bucată de cărbune care strălucește straniu în lumina slabă ce se prelinge pe fereastra pivniței. Și strălucirea crește, crește, de parc-ar fi un reflector. În lumina ciudată, îi apare ca-n vis un birou elegant... În spate, un domn gras cu niște ochelari lucitori. Vorbește grav: „Regret, dar...” Concediat! Apoi, o ușă, trepte, altă ușă, trepte, trepte... Tramvaie care gonesc val-virtej, automobile minate parcă de uragan, soarele care încinge caldarîmul... Paisprezece luni...

Paisprezece luni... el... soția... și...

Pași grei pe scara pivniței. Un geamăt, ridică sacul gol, și pornește.

— Dă-i drumul, grăbește! — mîrîie spiridușul, trecînd pe lîngă el și lovindu-l într-o doară.

Afară e aer curat, amețitor. Picături mari de ploaie cad din norii cenușii ca niște saci. Pretutindeni, doar saci.

Saci de nori, saci de cărbuni... Încă douăzeci de pași fără povară, apoi camionul.

Lunganul îi împinge o încărcătură.

— Mai respiră și tu o-leacă. N-o fi foc. Bătrînu' ăsta-i o vită; trebuie să te obișnuiești cu el. Ai să-l vezi la bacșiș. Ia el totul... O vită.

Și un rinjet întunecat îi brăzdează fața.

— Încă unsprezece, și-am terminat.

Cu sacii bălăbănind în spinare, trec pe lîngă spiriduș. Mai întîi lunganul, iar imediat, în urma lui, cel nou. Bătrînul îi privește chiorș și-și înghite vorba.

Trei trepte la poartă, aleea, mirosul de lapte afumat, găleata veche, colțul, treptele pivniței. Apoi aer, ploaie, glod, camionul — încă un sac. Trepte, aleea, miros de pește prăjit, gust de aramă coclită în gură și iar un sac, și-apoi altul. Și iar drumul cu glod, care duce spre altă lume. Zeci de mii de trepte, gura pivniței. Nu mai miroase a nimic. Nici a lapte, nici a pește. Doar aramă coclită. Și deodată căldarea veche de gunoi crește, crește, se face cît un cazan de locomotivă și locomotiva vine spre el, alergînd nebună.

Se ferește... Sacul cu cărbuni se rostogolește cu un zgomot ciudat. Atîta tot...

Spiridușul se strecoară pe lîngă cel prăbușit, scapă printre dinți o înjurătură, se-ntoarce cu sacul gol și-l lovește cu cizma pe cel nou.

— Scoală, putoare! Dă-i drumul!

După o clipă:

— Măi lungane, ia vezi ce-are ăsta!

Lunganul îngenunche lîngă trupul căzut, scoțînd un țipăt scurt; în ochi îi sticlesc două lacrimi. Îl întoarce pe al nou cu fața-n sus. Obrajii îi sînt parcă mai scofilciți. Doar roșeața a dispărut.

Lunganul se ridică anevoie.

— Șefule, un doctor... — Ce, ești nebun!?

Lunganul se face că n-aude. Aleargă spre ușă cu o etichetă mare, ridicolă, „PENTRU SLUGI”, și apasă o dată, de două ori, apoi nu-și mai ia degetul.

În spatele ușii se aud pași, apoi un scîrțîit prelung și-n prag apare o servitoare cu

rochie apretată ca-n operete. O dată cu ea, din casă s-a prelins o suviță de parfum care gîdila nările lunganului.

— Aveți telefon? Vocea omului sună metafic.

Spiridușul, nepăsător, s-a oprit lîngă găleata veche și bate darabana cu degete nervoase. Ușa se-nchide din nou.

Spiridușul îl așteaptă pe lungan, pe doctor și... ce-o mai urma. Ce vină are el? El vinde doar cărbuni. Asta-i meseria lui. Accidentele nu-i plac, fiindcă aduc pierderi și tot felul de-nurcături.

— În cinci minute-i aci și doctorul — strigă lunganul, apărînd pe ușă. A mai mișcat?

Spiridușul nu răspunde. Lunganul se reazemă de zidul proaspăt vărut. Picături grele, negre, soioase, i se scurg de pe haine. Și se simte ca și cum el ar zăcea acolo, ca o cîrpă mototolită, cu capul într-o parte, cu sfărîmătura de cărbune negru străjuind lîngă nasul alb, ca laptele, al omului ce pare lipsit de viață. Liniștea se sparge dintr-o dată. Un șuierat ascuțit sfîșie aerul. Frițele scrișnesc. Portiera mașinii e trîntită puternic. Picioare cu galoși plescăie prin glod. Apoi scîrțîie pe prundișul aleei.

— Doctorul — murmură lunganul, îndepărtînd cu vîrf de bocancului ciotul de cărbune de lîngă nasul celui prăbușit.

Lîngă el se oprește un om. Pare obosit, ca unul căruia nu-i prieste somnul.

— Zii, repede, cum a fost — se adresează lunganului, fără să se prezinte măcar.

— Păi, prea mult n-a fost. A cărat... s-a poticnit și... gata.

— I s-a mai întîmplat și altă dată?

— Nu știu. Era nou. Abia de azi... Șomer... I-a născut nevasta și voia să-și facă rost de cîteva gologani.

Doctorul dă din cap mașinal, ca și cum n-ar fi înțeles ce i-a spus lunganul. Apoi se apleacă, scoate ceva din trusă, îngenunche printre cărbunii risipiți. Deschide cămașa înăerită de sudoare a celui întins și ascultă. Picăturile de ploaie se preling încet pe mantaua albăstruie, de cauciuc, a medicului.

Acum s-a ridicat. Răsuflă. Privirea i se pierde în gol. La picioare, în iarba verde-cenușie, cel nou pare mai încremenit.

— Mort... Inima...

— Mda... — murmură spiridușul. A dracului treabă. Asta mai lipsea...

PENTRU TOȚI

Colecția „Biblioteca pentru toți” a început să apară într-o nouă prezentare grafică. În această colecție se tipăresc săptămînal (mai precis, în fiecare sîmbătă) lucrări din literatura clasică și contemporană. Pentru primele zece săptămîni ale noului an sînt prevăzute „Poeziile” lui Eminescu, „Teatrul” lui Caragiale, „Amintiri din casa morților”, „Dostoevski — care au și apărut în librării — „Călătorie în Africa” și „Dridri” de Vasile Alecsandri, „Amintiri, povești, povestiri” de Ion Creangă, „Focul” de H. Barbuse, „Zodia cancerului” de Mihail Sadoveanu, „Basmă” de Petre Ispirescu și „Cimentul” de Feodor Gladkov. O dată cu apariția primelor numere din colecție, ne-am adresat tov. Mihail Șora, redactor principal la E.S.P.L.A., care ne-a spus următoarele: „Pătrundînd în masele cele mai largi de cititori din țara noastră, cărțile ce vor apărea de acum înainte în „Biblioteca pentru toți”, plăcute ca înfățișare, valoroase prin cuprinsul lor, vor pune în cîțiva ani la îndemîna unui număr din ce în ce mai mare de cititori (nădăjduim că tirajul va depăși în scurtă vreme sută de mii) numeroase opere reprezentative, atît ale literaturii romîne, clasice și contemporane cît și ale literaturii universale”.

Inițiativa editurii este foarte bună și folositoare. Propunem însă ca literatura actuală din țara noastră să se bucure de un loc mai mare în planul colecției respective. Atît interesul

maselor de cititori, cît și necesitatea de a promova sistematic literatura noastră realist-socialistă justifică pe deplin această propunere.

Urăm noi colecției „Biblioteca pentru toți” succes și viață lungă.

ȘANTIER

● Pe masa de lucru a scriitorului Eusebiu Camilar se află două cărți în manuscris: nuvela „Satul uitat”, inspirată din viața nouă a țărănimii muncitoare, și o istorie povestită a Romîniei.

● Nicolae Jianu pregătește pentru tipar romanul „Veneam din întuneric”, a cărui acțiune se petrece între anii 1939-1944 în nordul Moldovei. Într-un stadiu avansat se află și partea a doua a romanului „Izvorul roșu”, inspirat din viața minerilor.

● Dumitru Mircea lucrează la un roman în care-și propune să oglindească viața unui activist de partid.

● Ion Istrati scrie volumul II al romanului „Din neagra țărănie”.

● Un volum de versuri intitulat „Frumușeți scumpe” are în proiect poetul timișorean Al. Jelebeanu.

● Criticul Vicu Mindra va înainta Editurii Tineretului, în acest an, o monografie despre viața și opera lui Ion Luca Caragiale.

● În cîntea celei de-a 40-a aniversări a partidului, Drașoș Nicol scrie romanul „Pădurea”, inspirat din viața muncitorilor forestieri.

Adevărata prietenie

Decenii și veacuri în șir colonialiștii au jefuit bogățiile țărilor pe care le-au subjugat cu forța, reducând state cu o străveche și înfloritoare civilizație la situația de țări „slab dezvoltate“.

Scuturînd jugul colonial, popoare odinioară oprimate au pășit la lupta pentru consolidarea independenței naționale, împotriva mizeriei și înapoierii economice. O sarcină uriașă, greu de îndeplinit fără o mână de ajutor. De ajutor adevărat. Dar multe din aceste țări au primit un asemenea ajutor. L-au primit din partea Uniunii Sovietice, ca o vie și concretă întru chipare a simpatiei ce o poartă poporul care, primul din lume, a sfărîmat orînduirea bazată pe exploatare, față de lupta pentru independență și progres social a popoarelor eliberate de sub colonialism. Pentru prima dată în istoria lor, țări ca India, Indonezia, Birmania etc. au cunoscut tratate și acorduri economice încheiate în spiritul unei adevărate prietenii și colaborări. Pentru prima dată popoarele acestor țări au cunoscut adevăratul sens al cuvîntului ajutor. Pentru prima dată, în relațiile cu o mare putere n-au mai avut de-a face cu rapacitatea rechinilor colonialiști, n-au mai cunoscut umilirea și inegalitatea.

Spunea recent Jawaharlal Nehru, adresîndu-se lui K. E. Vorosîlov, cu prilejul vizitei acestuia în India: „Manifestarea dragostei

și apropierii față de India și de poporul ei de către guvernul și poporul Uniunii Sovietice și modul ei de a acționa în relațiile cu noi constituie lucrul cel mai de preț pe care ni l-au dat oamenii sovietici și pentru care eu exprim recunoștință“.

O dată cu tehnica nouă, mo-

dernă — contribuție prețioasă adusă de U.R.S.S. la industrializarea țărilor lor și, implicit, la consolidarea independenței naționale — popoarele odinioară înrobite au cunoscut și prețuit relațiile noi, bazate pe respect și încredere reciprocă, pe înțelegere și prietenie.

↑
N. S. Hrușciiov și A. Sukarno în timpul vizitei prezidențiale lui Indoneziei, în vara anului trecut, în Uniunea Sovietică. Acum poporul indonezian se pregătește să facă o caldă primire lui N. S. Hrușciiov care, la invitația guvernului Indoneziei, va vizita această țară. După cum se știe, prietenia sovieto-indoneziană s-a dezvoltat și întărit în anii din urmă. Uniunea Sovietică ajută Indonezia la dezvoltarea industriei sale carbonifere, a metalurgiei neferoase precum și în domeniul folosirii pașnice a energiei atomice, livrînd mijloace tehnice și pregătînd cadre naționale.

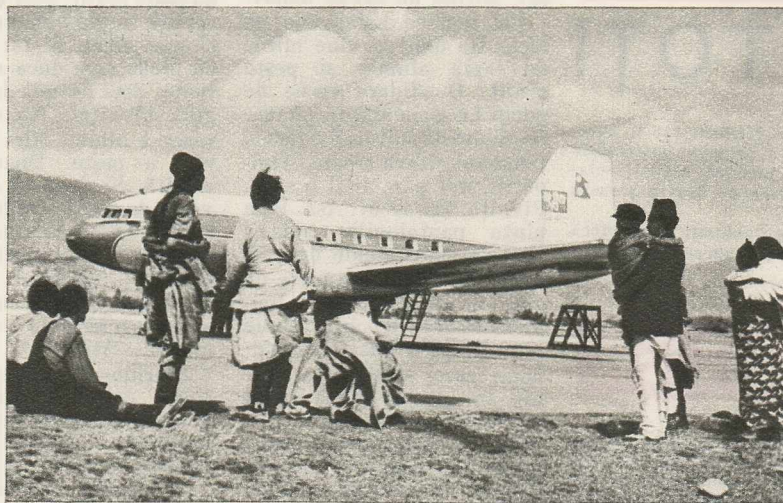
Locuitorii Djakartei l-au întâmpinat cu entuziasm pe K. E. Vorosîlov, președintele Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., în timpul vizitei pe care înaltul demitar sovietic a făcut-o, în urmă cu câțiva ani, în Indonezia.

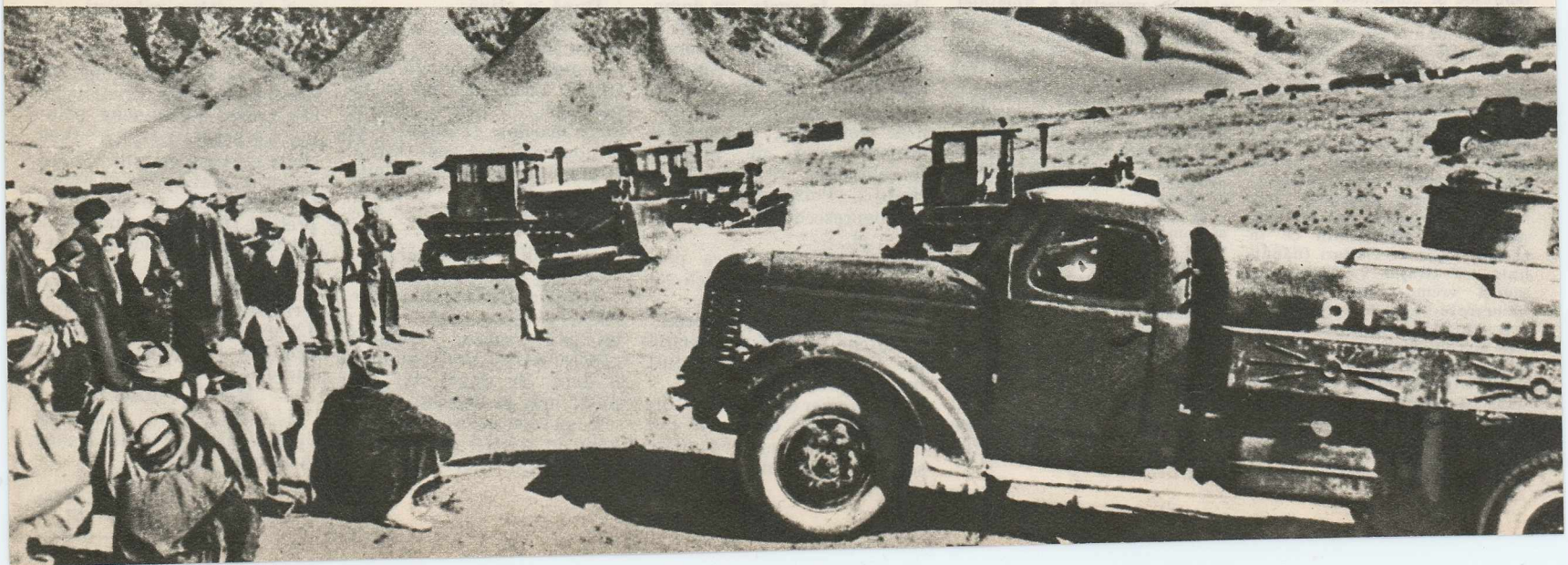
← Acest avion „I.L.-14“ — dar prietenesc al guvernului sovietic — e o expresie a sentimentelor de simpatie ale poporului sovietic față de poporul nepalez. Animat de aceleași sentimente de prietenie, guvernul sovietic a acordat Nepalului un ajutor economic și tehnic gratuit în valoare de 30 de milioane de ruble, care va fi folosit pentru construirea unei hidrocentrale, a unei fabrici de zahăr și a altora de țigări, precum și un ajutor gratuit pentru construirea unui spital înzestrat nu numai cu utilaj modern, ci și cu personal medical sovietic.

↑ „Limba rusă, va mărturisesc, e destul de grea pentru noi, nepalezii. Dar chiar și cînd mă voi întoarce ca inginer în patria mea, voi avea multă nevoie de cunoașterea limbii ruse, pentru a putea urmări dezvoltarea tehnicii moderne“ — spune studentul Gourab Narișig Rana, de la Universitatea „Lomonosov“ din Moscova, unul din viitoarele cadre de specialiști nepalezi care se formează în U.R.S.S.

↓ Un mare interes au stîrnit aceste mașini sovietice printre țăranii afgani din Keliagai. Ele constituie doar o parte din ajutorul acordat Afganistanului de către U.R.S.S. Poporul afgan a construit, datorită ajutorului sovietic, o serie de importante obiective industriale, printre care fabrici de beton, hidrocentrale de la Sarovi, un mare combinat de panificație la Kabul etc. De asemenea, U.R.S.S. ajută Afganistanul în construirea unei șosele de 750 km, precum și în construirea importantului canal de irigație de la Djelalabad.

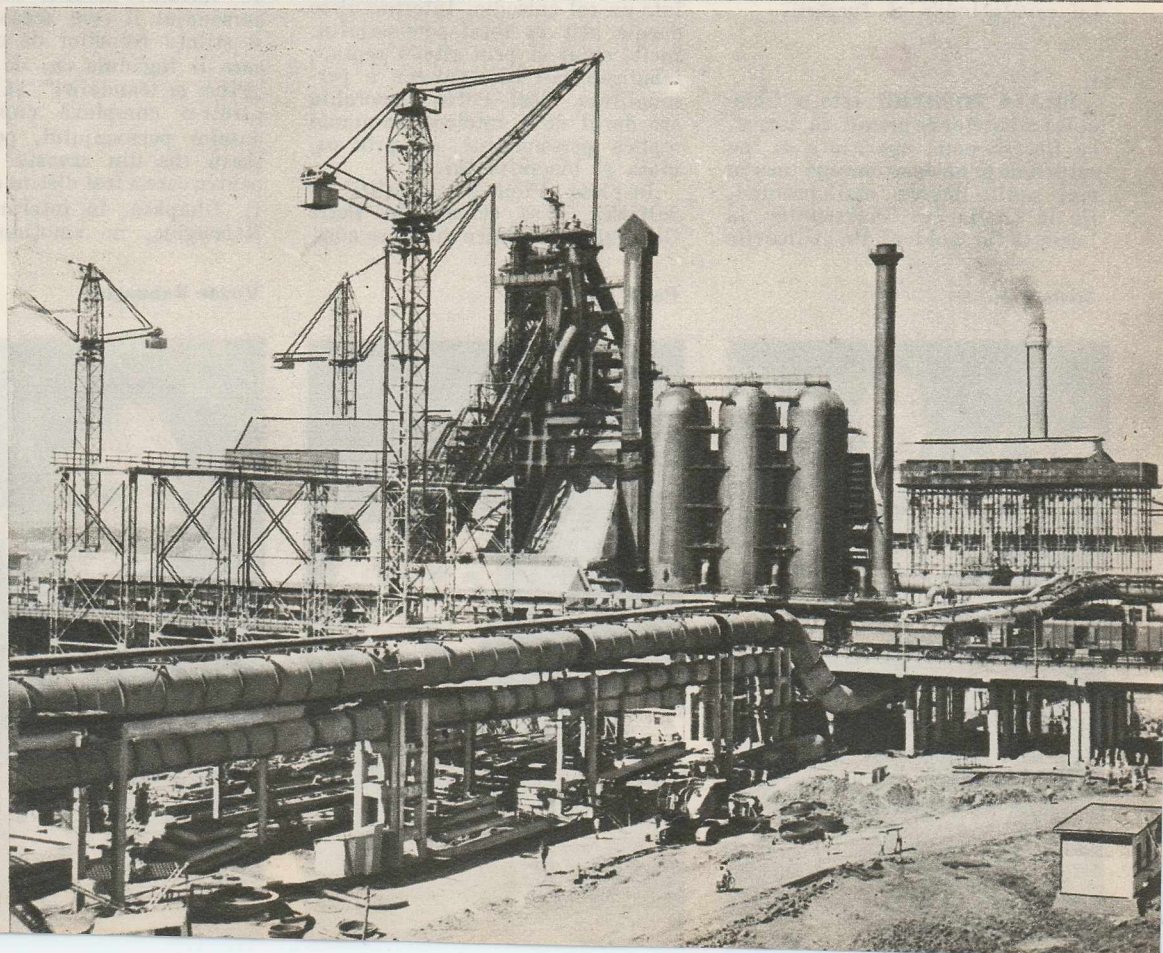
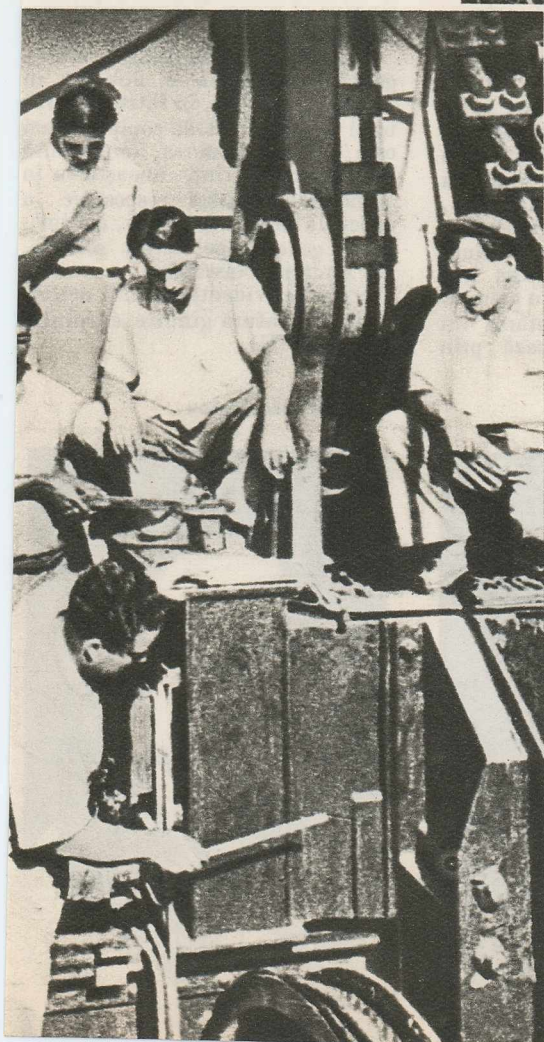

↑
 În porturile Birmaniei poposesc din Uniunea Sovietică vapoare încărcate cu utilaj industrial.

„Bravo Rusiei și rușilor”. Aceste cuvinte pot fi des întâlnite în cartea de impresii a pavilionului sovietic din cadrul Expoziției agricole mondiale de la Delhi. Ele oglindesc simțămintele de admirație ale poporului indian față de uriașele succese ale prietenului său de nădejde.

→
 În întreaga Indie, uzina metalurgică de la Bhilai (dreapta jos) — una din cele mai mari de acest fel din Asia — este considerată ca un viu simbol al prieteniei sovieto-indiene. Uniunea Sovietică a executat lucrările de protecție, a livrat Indiei utilajul necesar, a trimis specialiștii pentru asistență tehnică la construirea și exploatarea uzinei și a instruit în uzinele din U.R.S.S. câteva sute de muncitori, tehnicieni și ingineri indieni. Pentru finanțarea construcției, U.R.S.S. a acordat Indiei, în condiții avantajoase, un credit pe termen lung. „La Bhilai — a declarat recent J. Pande, președintele societății indiene de stat „Hindustan Steel”, care a fost însărcinată cu construcția uzinei de la Bhilai — atît specialiștii sovietici cît și cei indieni lucrează într-o atmosferă de cordialitate și bunăvoință. În cursul muncii desfășurate în comun, între ei s-a legat o caldă prietenie”. În stînga jos: specialiștii sovietici și indieni, la lucru.

Cei de miine

de Mircea ALEXANDRESCO

A devenit o tradiție a vieții noastre teatrale ca, la fiecare doi ani, generația de tineri slujitori ai scenei să-și arate cuceririle pe tărîmul măiestriei artistice, într-o întrecere din cele mai viu așteptate și disputate: concursul tinerilor artiști din teatrele dramatice. Ultimul concurs, în ciuda unor deficiențe organizatorice existente în unele teatre (deficiențe care au dus la alegerea unui repertoriu cu lacune, ce nu a permis afirmarea multor tineri din regiuni), a fost totuși un prilej pentru tinerii artiști de a dovedi că sînt demni și apți să preia mîine pe umerii lor viitorul teatrului românesc.

Vă prezentăm mai jos pe cîțiva dintre premianții celui de-al treilea Concurs republican al tinerilor artiști din teatrele dramatice. Lista lor e, firește, mult mai lungă. „Flacăra” îi salută pe toți, urîndu-le succes.

RADU PENCIULESCU, regizorul „Brigăzii I-a de cavalerie” de Vsevolod Vișnevski (premiul I — Teatrul „C. Nottara”), a obținut, încă înainte cu doi ani, la precedentul concurs al tinerilor din teatru, un premiu pentru regia spectacolului „Ultima generație”. În turneul de sfîrșit de stagiune de anul trecut al Teatrului de Stat din Oradea, am avut din nou prilejul să-i cunoaștem forțele și dăruirea artistică, în spectacolul cu piesa lui Anouilh, „Ciocîrlia”. De atunci, Radu Penciulescu a lucrat cu aceeași rivnă la o serie de alte piese, variate ca problematică. În același timp, și-a încercat talentul și în scenografie, considerată de el ca o disciplină căreia un director de scenă trebuie să i se supună spre a putea cunoaște și stăpîni toate tainele scenei.

Spectacolul realizat de Radu Penciulescu acum, cu piesa lui Vsevolod Vișnevski, este pilduitor prin omogenitatea sa, prin conlucrarea armonioasă dintre regie, scenografie și interpretare, puse toate în slujba aducerii pe scenă, într-o formă artistică adecvată, a mesajului revoluționar al lucrării.

SILVIA POPOVICI este o obișnuită a listelor de premii. Și, totuși, cu fiecare nouă apariție a ei ne surprinde și ne emoționează mereu mai mult, mereu mai profund. De la Ofelia lui Shakespeare la Lucietta lui Goldoni din „Gilceville

din Chioggia”, de la Magda din „Arcul de triumf” la Ioana din „Surorile Boga” și, în sfîrșit, la Vera din „Cei din urmă” (pentru care a luat premiul I), tînăra actriță și-a extins, cu fiecare rol, gama posibilităților ei interpretative, și-a ascuțit parcă sensibilitatea, a adîncit înțelegerea personajului, dovedind egale aptitudini pentru comedie și dramă, pentru repertoriul modern și clasic, autohton și universal.

În redarea zbuciumului intens al Verei, interpreta a înțeles că orice cădere în șablonul „fetițelor teribile” ar anula semnificația personajului și veridicitatea lui în această piesă de Gorki. Trăind cu emoție și sinceritate fiecare moment și impunîndu-i evoluția cerută de text, Silvia Popovici i-a dăruit Verei un destin dramatic puternic și o personalitate bine conturată.

PETRE GHEORGHIU de la Municipal nu e un actor pe care să-l poți trece cu vederea nici măcar într-un rol episodic. Interpretul se dăruie atît de total personajului, încît, chiar și prin cîteva replici, izbuteste să-i construiască o personalitate. Căci Petre Gheorghiu are darul de a înțelege nu numai replica personajului, ci, prin ea, viața și biografia lui.

În piesa „Pîine și trandafiri” de Salînski, i se cereau lui Petre Gheorghiu puternice mijloace com-

Radu Penciulescu primind premiul I pentru regia spectacolului „Brigada I-a de cavalerie”.

poziționale și interpretative, spre a realiza chipul chiaburului (rol pentru care a fost distins cu premiul I). El a reușit cu talent ca, în redarea acestui personaj, să evite schematismul ce ar fi diminuat forța de demascare a elementelor dușmănoase revoluției, între care chiaburul prezentat de Salînski reprezintă o categorie socială foarte primejdioasă.

VICTOR REBENGIUC este — deși atît de tînăr — un actor în adevăratul înțeles al cuvîntului. Gama sa interpretativă este extrem de variată: modern atunci cînd personajul îi cere aceasta, el are și știința rolurilor de compoziție care îi îngăduie ca, de pildă, în „Pîine și trandafiri”, să ne redea, printr-o complexă cuprindere a datelor personajului, pe bătrînul țaran rus din această piesă (rol pentru care a fost distins cu premiul I). Ohapkin, în interpretarea lui Rebengiuc, ne emoționează prin

sinceritate, ne interesează prin evoluția lui — de la șovăială în fața revoluției, la îmbrățișarea ei cu toată sinceritatea și puterea de dăruire a țaranului muncitor rus.

ANDREIA NĂSTĂSESCU nu poate prezenta o lungă listă de creații scenice, pentru simplul fapt că abia de cîteva luni a părăsit Institutul de teatru spre a-și prelua greaua dar nobilă misiune de slujitor al scenei Naționalului craiovean.

Actrița de sensibilitate și inteligență scenică, ea a dovedit în „Tînăra gardă” că, în întruparea unui personaj atît de complex cum este Uliana Gromova, importantă este în primul rînd cunoașterea în adîncime a piesei respective, a epocii la care se referă ea, a climatului general pe care-l solicită. Și Andreia Năstăsescu a arătat, dincolo de evidente calități actoricești, o matură gîndire a rolului (premiul III).

Silvia Popovici

Petre Gheorghiu

Victor Rebeniuc

Andreia Năstăsescu

CEFERIȘTII

de M. MİRZA

Fotografii de A. MIHAILOPOL

N-aș putea spune când i-am întâlnit pentru prima oară. Am crezut că i-am întâlnit cu prilejul primei călătorii la țară. De aceea, la început, noțiunea de ceferist avea o rezonanță nostalgică. Îmi sugera trenul cu vagoane înnegrite, îmbibate cu miros de fum, cu locomotiva pitică ce fluiera răgușit de câte ori avea prilejul, trenul care oprea în halta singuratică din miezul câmpiei, unde mă aștepta bunica. De la ea am aflat că și mecanicul locomotivei, și fochistul, pe care l-am zărit o fracțiune de secundă în duelul său trudnic cu focul, și omul cu șapcă roșie de pe peron erau ceferiști.

Mai târziu, într-o dimineață friguroasă de toamnă, în apropierea unei stații nod de cale ferată, am întâlnit un grup de oameni îmbrăcați în haine mirosind a cărbune și fum, ce se odihneau, după multe ore de trudă la terasament, pe iarba acoperită de brumă a „zonei”. Chipurile ostentive, palide, privirile cenușii mi-au dezvăluit o latură amară dar reală din viața de pe vremuri a ceferiștilor: munca grea, în condiții de mizerie morală și materială. Aceasta a făcut ca, într-un februarie cu zăpadă puțină și ger sec, clocotul surd al Atelierelor Grivița să se întrerupă. S-a auzit atunci un vuiet puternic, care chema la rezistență și luptă. Sunetul sirenei lui Roaită, împuscăturile jandarmilor și polițiștilor au răzbătut pînă dincolo de Grivița. Atunci mii de oameni i-au întâlnit cu adevărat pe ceferiști și au prins să le cunoască viața în întregime.

Anii au trecut.

Acum, în zilele acestea luminoase, l-am întâlnit pe Ștefănescu Dumitru, care a trăit paginile istorice din '33, vorbind unui grup de tineri la Muzeul de Istorie a Partidului; la cazangerie, un maestru mărunțel, cu figură liniștită și gravă, m-a inițiat în realizările secției — era Codescu Alexandru. Erou al Muncii Socialiste; pe ceferistul Bujin Nicolai l-am întâlnit, cu fiul și soția, într-o lojă a Operei de Stat; Fulga Gheorghe, din echipa de dansuri a clubului, pare un dansator de profesie, dar e cazangiu; în biblioteca clubului, fiul de ceferist Victor Călinescu, student în anul V la medicină, studiază în vederea examenelor... Și toți cei despre care am vorbit, și mulți, mulți alții, care trăiesc astăzi o viață demnă și își închină energia și talentul patriei lor socialiste, sînt ceferiști.

De aceea nu aș putea spune când i-am întâlnit cu adevărat pentru prima dată pe ceferiști, pentru că, o dată cu timpul, noțiunea cuvîntului s-a lărgit și, în zilele noastre, conținutul ei se asociază cu noile condiții de viață, cu marele avînt în muncă, cu pasul de stăpîn și constructor al vremurilor noi.

Montatorul Leonte Gheorghe, șeful brigăzii de calitate din secția montaj.

În biblioteca Clubului C.F.R. Grivița Roșie puteți întâlni deseori studenți, fii ai ceferiștilor.

2

3

1. În timpul liber se poate face și pictură (cercul de artă plastică al Clubului C.F.R. Grivița Roșie).

2. Casa „Mama și copilul”, din Gara de Nord.

3. Într-un hol al căminului ceferiștilor (opt etaje, camere cu baie, holuri confortabile, restaurant, toate la dispoziția celor care vin cu treburi în Capitală).

4. Frumoase sînt costumele echipei de dansuri a ceferiștilor!

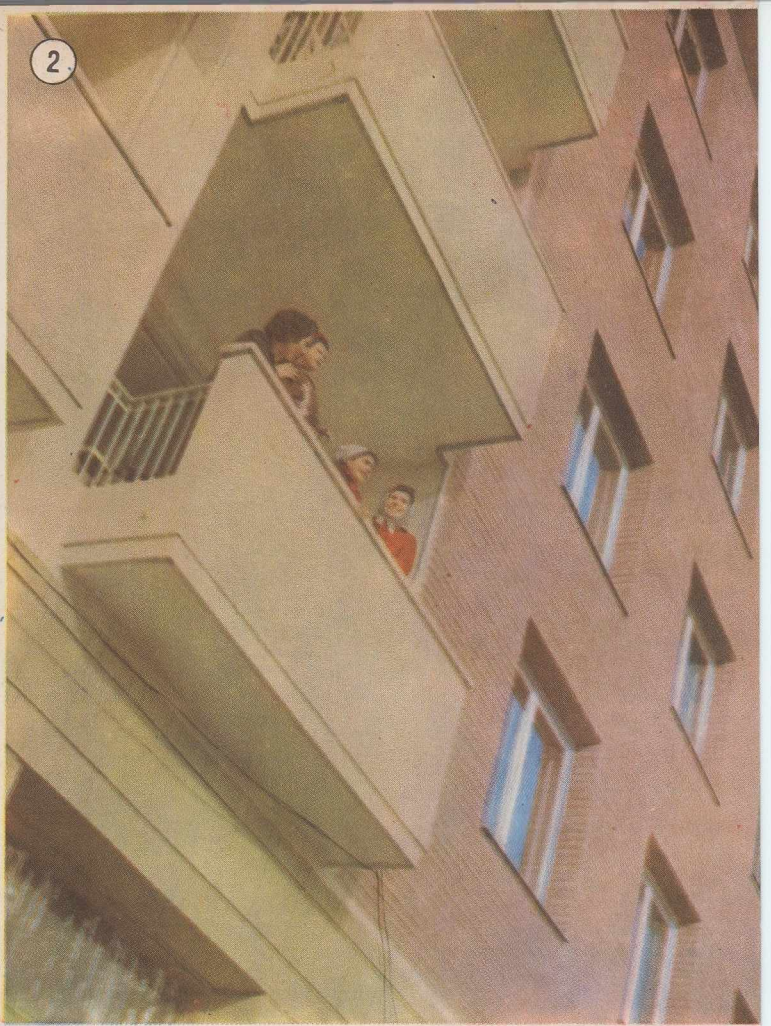
5. Meseria nu se mai fură, ci se învață în școala profesională.

1

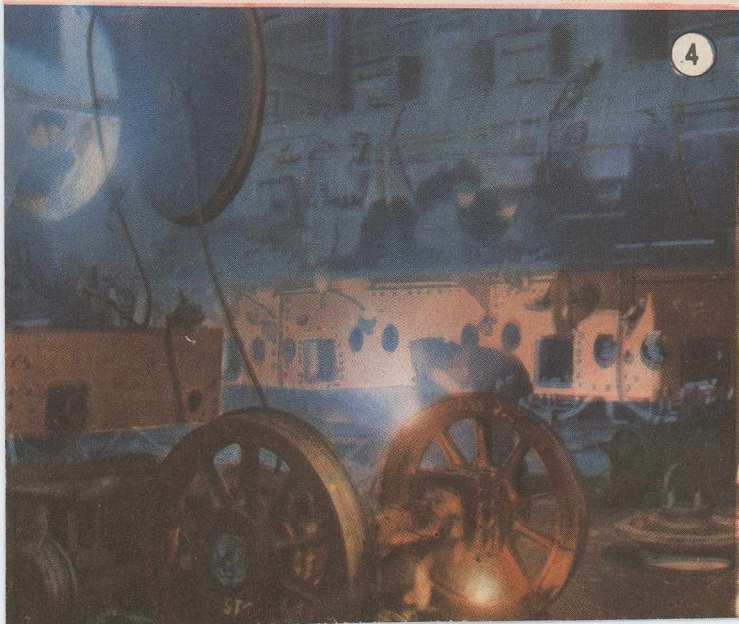
5

3

- 1. Așa a fost în 1933...
- 2. Iată cum arată unul din noile blocuri de locuințe date în folosință ceferiștilor, la sfârșitul anului 1959.
- 3. Familia ceferistului Bujin, la operă.
- 4. Se montează locomotive, în atelierele Complexului Grivița Roșie.
- 5. „Consultație” de specialitate în familie (impiegatul Laurențiu Dopp și fiul).

4

5

INCURSIUNE ÎN...NEOLITIC

Reportaj de F. URSEANU
Fotografii de prof. Gr. AVAKIAN

● Punctul de atracție al paleoantropologilor
● Încă 13 morminte „transferate” ● Agricultorii, pescarii și „ortopezii” de acum 6000 de ani ● Care e înfățișarea exactă a omului din neolitic ?

Care-i visul unui paleoantropolog? Să descopere personal cel puțin un rest de pitecanthrop — dacă nu calota craniană, măcar un fragment al femurului sau chiar un dinte al acestui „om-maimuță”. Să cerceteze personal bucățile de os pe toate părțile și-n toate chipurile și — dacă se poate — să-i stabilească vechimea corespunzătoare cu „C 14”, adică prin metoda cea mai modernă: a radio-carbonului.

În momentul de față, paleoantropologii români, chiar dacă n-au avut încă prilejul să descopere urmele pitecanthropului (deși se pare că s-au găsit unele de-ale acestuia pe valea Dirjovului, lângă Slatina), totuși nu se pot plînge de loc de lipsă de material în legătură cu tainele trecutului ființei omenеști pe teritoriul nostru. Descoperiri recente — urme masive ale omului din neolitic, adică din epoca pietrei șlefuite — oferă oamenilor noștri de știință surse documentare de mare însemnătate.

Se „mută” tribul...

Lacul Boian a fost și a rămas punctul de atracție al arheologilor și al paleoantropologilor noștri. Săpăturile făcute pînă la sfîrșitul lui '59 în Grădiștea Ulmilor — insulă din inima lacului — au reconfirmat un fapt deosebit de interesant: aici, la mai puțin de 100 kilometri de Capitală, se află un laborator natural pentru studierea culturii neolitice, un șantier științific de proporții apreciabile, deschis din inițiativa și cu sprijinul Academiei R.P.R. Ce se întîmplă aici?

Lacul, văzut pe hartă, arată ca un rac prins cu multele sale picioare de țărnuț Dunării, undeva între Oltenița și Călărași. Acum Boianul a înghețat. La primăvară, va redeveni, desigur, o împărăție a pelicanilor, a lișițelor, a păsărilor flamingo, a nufierilor uriași și a papurii inalte — adică, un fel de dettă în miniatură. Ei bine, de aici, mai exact, din insulă, „au plecat” recent treisprezece strămoși ai omului de azi. E vorba, desigur, de resturile osteologice ale unor oameni din neolitic, peste care au trecut pînă acum cinci sau șase mii de ani. Sînt urmele unor oameni care n-au apucat apariția bronzului sau a fierului, care au trăit în triburi, au minuit toporul de piatră și n-au cunoscut calul domestic — deci oameni cu mult mai bătrîni decît chiar străvechea piramidă a lui Keops. Orînduirea lor socială a fost, desigur, comuna primitivă.

Unde au ajuns cei „13” din necropola insulei Grădiștea Ulmilor? În laboratoarele Centrului de cercetări antropologice al Academiei R.P.R., ai cărui cercetători și specialiști în „paleo” i-au studiat și i-au așezat cu grijă, alături de niște „rude foarte apropiate” descoperite în aceeași insulă, anul trecut și acum doi ani.

Așadar, la ora aceasta 46 de membri ai unor triburi care au existat în urmă cu 6000 sau 5000 de ani (cultura Boian și cultura Gumelnița) se odihnesc într-un institut științific din cartierul Cotroceni, în timp ce multe unelte de-ale lor au fost aranjate cu aceeași grijă în rafturile și în colecțiile Institutului de arheologie.

Întîi a vorbit ceramica...

Trebuie să se știe: știința nu s-a întîlnit acum pentru prima dată cu Boianul. Numele lacului se bucură de circulație universală de peste treizeci de ani. Atunci au trecut pe aici o serie întreagă de arheologi. Era perioada descoperirii în insulă, în urma acțiunii întreprinse de marele arheolog Vasile Pirvan, a unei noi „culturi” care a avut o dezvoltare însemnată în epoca neolitică și care a lăsat aici, la Boian, urme bogate în ceramică fină, frumos ornamentată și executată cu multă măiestrie. O ceramică ce marchează preocupările artistice ale oamenilor din triburile care au locuit pe insulă. De atunci și pînă azi arheologii au găsit urme asemănătoare cu cele de la Boian în 130 de locuri din țară și în 21 de locuri în Bulgaria. Și toate aceste urme au fost studiate și prezentate sub denumirea de „cultura Boian”, după numele lacului ale cărui unde scot și azi la iveală resturi de ceramică neolitică, de oase omenеști și tot felul de obiecte ale unor timpuri foarte îndepărtate.

Nu-i deci de mirare că Institutul de arheologie și Centrul de cercetări antropologice al Academiei R.P.R. au reluat, după 30 de ani, cercetarea tainelor lacului Boian, mai ales că în trecut nu ieșise la iveală nici un singur mormînt al foștilor locuitori ai insulei.

Ortopezii: da! Dentişti: nu!

De ce-s considerate ca foarte importante pentru știință ultimele descoperiri de pe insula lacului Boian? Pentru că aici sînt concentrate urme foarte vechi ale unei comunități primitive, și

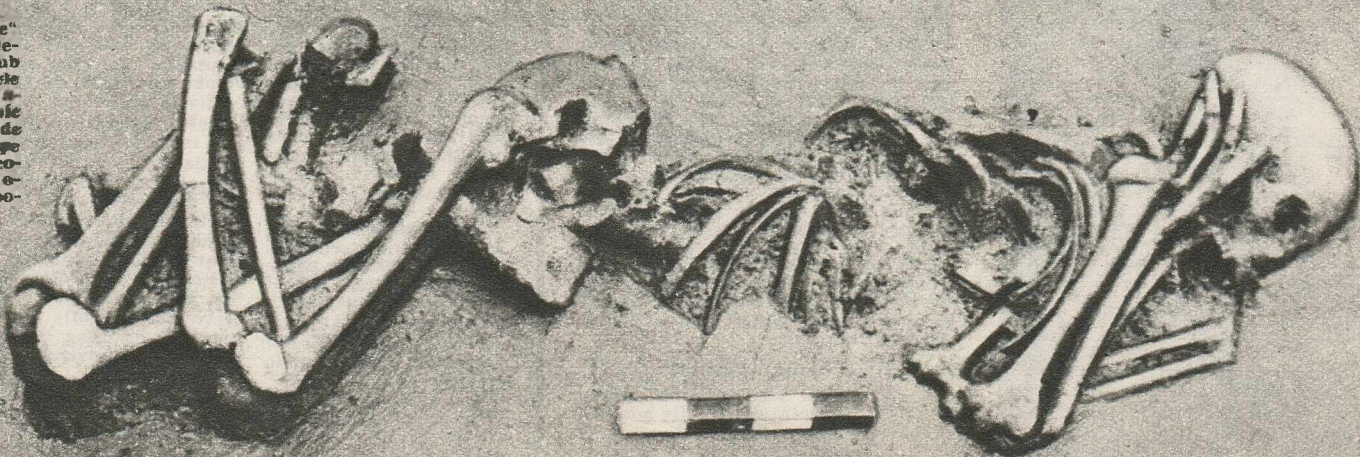

Paleoantropologul, dr. D. Nicolaescu-Plopsor, lucrînd asupra unui mormînt din neolitic, proaspăt descoperit.

urmele acestea s-au păstrat mult mai bine ca în alte părți. Pămîntul insulei — aluvionar — nefiînd atît de corosiv ca la Cernavodă. De exemplu, unde s-au găsit de asemenea mormînte neolitice, a păstrat urmele omenеști milenii de-a rîndul. Acum scheletele... „vorbesc”. Cîte lucruri interesante nu vă pot spune paleoantropologii care le studiază!... Ați putea, desigur, afla că media de vîrstă a acestor oameni

din neolitic nu depășea cu mult 40 de ani, că aproape toți aveau o statură mijlocie și corpul foarte bine legat. Ar putea, de asemenea, să vă împărtășească faptul că pe insula respectivă, în urmă cu 5000 sau 5000 de ani, nu exista nici un... dentist. Și chiar dacă ar fi existat, n-ar fi avut absolut nici un singur „pacient”. Cum au aflat antropologii acest lucru? Simplu: în zeci de maxilare n-au găsit nici un

Priviți-! „Doarme” de aproape șase milenii, cu mîinile sub cap și cu picioarele chircite. Poziția aceasta de somn veșnic era reglementată de ritul funerar. Aproape toți insularii din neolitic găsiți aci „se odihnesc” în aceeași poziție...

După 6000 de ani! Cercetarea „defunctului” o face arheologul Eugen Comşa, autorul descoperirii primului schelet de pe insulă, ajutat de un ăran din partea locului.

↑ Acest tânăr din Vărăşti (sat de pe malul lacului) a devenit un adevărat specialist în curăţitul fragmentelor de ceramica neolitică.

A venit frigul: paleoantropologii se pregătesc să părăsească şantierul. ↓

la 46 de oameni în schimb, în schimb, în schimb... „ortopezi”. Ortopezi care operau mai bine decît cei din evul mediu. Dovada? S-au găsit o serie de fracturi foarte corect „reparate” şi bine sudate. Un om al vremii a trăit mulţi ani cu trei coaste operate şi perfect sudate, iar altul şi-a înzdrăvenit o mină ruptă în două printr-o sudare perfectă a oaselor. În prezent aceste „exemple” ale „ortopediei” de acum şase milenii sînt păstrate în vitrinele colecţiei de paleopatologie. O boală asupra căreia nu s-a intervenit „chirurgical” era spondiloza, care prezenta cazuri frecvente în acea epocă, după cum rezultă din cercetarea antropologică a „defuncţilor”.

Ocupaţia oamenilor din trib? Agricultura, pescuitul, vinatul, prelucrarea pieilor, olăritul, pregătirea îmbrăcămintei. De unde se ştiu toate astea? De la arheologi! Să luăm lucrurile pe rînd. Locuitorii insulei practicau agricultura. Dovada? Pe lângă fosele lor bordeie s-au găsit aşchii din cremene, folosite la „fabricarea” secerilor din fălci de vită. Şi, o dovadă în plus: s-au găsit numeroase rîşniţe de piatră, care transformau boabele în făină. Pescuitul reprezenta, de asemenea, o ocupaţie principală. Printre morminte s-au păstrat mii de ani solzii crapilor şi ai ştiucilor pescuite din lac, iar alături, tot în pămînt, greutatele din lut ars cu care se afluiau plasele. Nu lipseau, pe atunci, de la „casa omului” nici războiul vertical de ţesut (cum se ţes azi covoarele) şi nici sculele cu care se prelucrau pieile şi blănurile. Ne oprim aici, deşi arheologii şi antropologii ar putea să ne spună încă multe.

Un singur lucru nu l-au aflat însă nici ei: încotro au plecat ultimii băştinaşi ai insulei. Pentru a cunoaşte mai mult soarta acestora — spun oamenii de ştiinţă — ar trebui să se sape aici încă un an, poate încă doi sau, poate, o viaţă întreagă...

Vom face cunoştinţă!

Pînă la sfîrşitul anului, poate şi mai devreme, Centrul de antropologie, secţia „paleo” ne va oferi o surpriză. Vor fi prezentate cîteva „exemplare” ale omului neolitic descoperit la Boian. E vorba de reconstituirea figurii unor fiinţe care au trăit în urmă cu cinci-şase milenii şi care vor trebui să arate exact aşa cum au arătat în viaţă. Este posibil acest lucru? Vasta activitate în această direcţie a antropologului sovietic M. M. Gherasimov a răspuns mai de mult întrebării. Operaţia de reconstituire nu se va face nici după imaginaţie şi nici de către sculptori consacraţi, ci chiar de către medici antropologi care vor modela craniul dintr-un material special. Pornindu-se de la cutia craniană, se determină ştiinţific grosimea părţilor moi, folosindu-se în acest scop un grafic stabilit de antropologul Gherasimov — grafic care indică corelaţia exactă între relieful oaselor craniului şi părţile plastice. De asemenea, între aceeaşi reconstituire şi înfăţişarea exactă a tipului reconstituit. Înfaţişare căreia nu trebuie să-i lipsească nici ridurile pielii şi nici măcar... asimetria naturală oricărei feţe. Asimetrie care, după cum se ştie, dă personalitate figurii şi fără de care reconstituirea n-ar fi valabilă. Vor reuşi antropologii noştri să redea înfăţişarea exactă a insularilor de acum 6000 de ani? Literatura de specialitate oferă azi zeci de exemple ale reuşitei în „arta reconstituirii”, ridicată de M. M. Gherasimov la rang de ştiinţă — începînd cu reproducerea omului de tip Neanderthal pînă la omul de azi. Cunoscutul antropolog sovietic a reconstituit capul Mariei Dostoievskaja, mama marelui scriitor, numai după craniul găsit în mormînt; cîţiva ani mai tîrziu, găsindu-se un portret al defunctei, s-a confirmat perfectă asemănare. Alt exemplu: un craniu de copil înecat şi neidentificat, găsit undeva pe malul fluviului Volga, i-a prilejuit lui Gherasimov reconstituirea şi publicarea portretului acestuia într-un ziar. Părîntii l-au recunoscut şi, reconstituirea fiind comparată cu o fotografie făcută înainte de accident, s-a constatat că între „figura copilului din poză” şi „copila reconstituită” nu e nici o diferenţă esenţială...

Urmînd astfel drumul lui M. M. Gherasimov, cîţiva talentaţi antropologi romîni vor face să cadă încă o taină a neoliticului din părţile noastre. Se va răspunde în acest fel pe „viu” la o veche întrebare: în ce măsură s-a schimbat înfaţişarea omului, de atunci şi pînă azi.

IMPASUL SUD-AMERICAN AL WASHINGTONULUI

de Valentin SILVESTRU

Călătoria pe care preşedintele Eisenhower se pregăteşte s-o întreprindă în America de Sud face parte dintr-un întreg program de turnee politice la care au participat, în ultimii doi ani, mai multe personalităţi ale vieţii de stat din S.U.A. Tînta acestui program este — după expresia unui comentator american — de „a pipăi părţile dureroase ale Sudului continental”. Fie însă că părţile dureroase sînt prea multe, fie că operaţiunea „pipăirii” n-a fost prea delicată pînă acum, unii dintre solii Nordului continentalului s-au înapoiat de acolo foarte nemulţumiţi — ca dl. Nixon, de pildă, care, reîntors anul trecut după un turneu mult scurtat, a declarat pe aeroportul din New York: „Am fost scuipat din cap pînă-n picioare”.

În momentul de faţă, în America Latină orice reprezentant oficial al S.U.A. este pus în faţa unor probleme dificile:

Problema nisipului. De zece ani Incoace S.U.A. scoot din Brazilia, pe preţuri derizorii, mii de tone de nisip de monazit, care conţine toriu, plătindu-l cu 30 de dolari tona, în timp ce pe piaţa mondială se plăteşte cu 900 de dolari tona. De mai multă vreme Brazilia cere S.U.A. s-o ajute în construirea unui reactor atomic şi să facă instructaj corespunzător pentru cadre ştiinţifice naţionale. Drept răspuns, cerurile de afaceri interesate din S.U.A. au răsturnat de vreo trei ori guvernul brazilian, au finanţat comploturi, au pus la cale intervenţii în parlament şi au obligat conducerea ţării din sud să semneze tratate secrete care iefineau şi mai mult toriul. În cele din urmă, au fost nevoiţi să fîgăduiască, totuşi, că vor construi un reactor „experimental” şi că vor ceda şase kilograme de combustibil nuclear. Brazilienii numesc „colaborarea” aceasta „o mare hoţie”.

Problema bombelor incendiare. Dictatorii răsturnaţi de răscoale populare în unele ţări latino-americane se odihnesc la Miami sau au state majore în alte localităţi din Florida (S.U.A.), de unde organizează atentate, raiduri „misterioase” spre ţările ce i-au izgonit, sabotaje, loviturile armate. Astfel, adeptii lui Perez Jimenez, care s-a evazuat din Venezuela în-

tr-un timp record, neologat încă de forurile sportive internaţionale, fac mereu să explodeze bombe incendiare „made in U.S.A.” în subsolurile clădirilor guvernamentale din Caracas. Adeptii fostului dictator cuban Batista fac, de asemenea, să decoleze avioane „misterioase” de pe ţărmurile Californiei, cu destinaţia Cuba, unde incendiază rafinării, prîjolesc plantaţii de trestie de zahăr şi ucid locuitorii paşnici. Unul dintre complotişti a vorbit la postul de radio „National Broadcasting System”, ameninţîndu-l pe Fidel Castro cu moartea. Un purtător de cuvînt al Departamentului de stat a lăsat să se înţeleagă că toate acestea ar putea să aibă legătură cu reforma agrară din Cuba şi cu naţionalizarea unor plantaţii aparţinînd societăţii americane. Ca urmare, atît în Venezuela cît şi în Cuba populaţia îşi manifestă pe străzi sentimentele „pan-americane”, înjurînd în limba spaniolă şi făcînd colecte pentru cumpărarea de arme cu care să-şi apere libertatea şi independenţa.

Problema „Monstrului verde”. În Costa-Rica şi în alte ţări latino-americane, societatea nord-americană „United Fruit Company” este „alintată” cu numele „Monstrul verde”. Din cauza condiţiilor infernale de trai de pe plantaţiile de banani, muncitorii costaricani au făcut grevă. Monstrul stăpîneşte însă în Costa-Rica nu numai plantaţiile de banani, ci şi pe cele de cafea, căile ferate, flota comercială a ţării şi singurul ei port, Puerto Limon. Aproape că nu se mai ştie ce stăpîneşte în ţară guvernul costarican, cu excepţia jandarmeriei naţionale. Monstrul a trimis însă şi jandarmeria pe plantaţii, ca să aresteze conducătorii grevei. El a mai dispus ca magazinele alimentare să nu vîndă greviştilor alimente şi medicii să nu dea asistenţă celor bolnavi. N-a mai rămas decît să otrăvească ştiinţile. Într-un miting urias, ţinut la Golfito, greviştilor au trimis monstrul înapoi, în Statele Unite, şi au declarat că vor continua greva (care pînă la urmă, de altfel, a şi izbîndit) chiar dacă ar fi să moară cu toţii. La miting, popu-

laritatea vecinului nordic în Costa-Rica a fost prăvălită de mai mulţi vorbitori sub valoarea unui cent.

Problema bumbacului. Intrucît S.U.A. scad artificial preţul bumbacului făcînd dumping pe pieţele statelor sud-americane, Mexicul, Columbia, Peru, Costa-Rica, Salvador, Guatemala, Honduras şi Nicaragua au alcătuit un „bloc al bumbacului”, care cere S.U.A. cote stabile la export, renunţarea la oscilaţiile periculoase ale preţurilor şi un preţ minim garantat. Se comunică neoficial că Departamentul de stat studiază represaliile de rigoare.

Problema apelui chilian. Preşedintele statului Chile a adresat un apel statelor sud-americane, propunîndu-le să renunţe la înarmare şi să-şi micşoreze mult forţele armate. Statele Unite nu privesc cu simpatie apelu, intrucît sînt unele furnizoare de armament ale vecinilor sudici. Parlamentele şi conducătorii celor mai multe state sud-americane privesc însă apelu cu simpatie. De aici, unele antipatii reciproce, care se accentuează mereu.

Problema gogorîşet. Într-un discurs recent, congresmanul republican Graig Hosmer a cerut ca S.U.A. să intervină în America Latină, reînviînd „doctrina Monroe”, ca să apere continentul de „primejdia comunismului internaţional”. Ziarul cuban „Revolucion” îi răspunde că aceasta este o gogorîşă şi că, pentru anumiţi politicieni americani, orice guvern care nu se supune dictaturii monopolurilor e declarat „comunist” şi ameninţat cu infanteria marină. „Noi nu mai putem fi intimidati cu stafii” — scrie ziarul. Într-adevăr.

Problema antiimperialismului. Revista americană „Newsweek” apreciază că în ţările sud-americane „antiimperialismul” (este vorba de ostilitatea faţă de imperialismul nord-american — n.a.) a devenit un fapt al actualităţii... făţiş şi declarat în gura mare” şi că „nu se ştie încă ce amploare va lua, în 1960”.

Aşadar, sînt vreo cîteva probleme...

CU SARE ȘI PİPER

CU ȘI FĂRĂ FARD

Convorbire între doi soldați francezi din Algeria:
— Asculta, Gaston, când s-o termina războiul ce-o să iei cu tine acasă?
— Pușca.
— De ce?
— Am s-o îngrop în pământ, am să torn apă peste ea în fiecare zi și am să spun: „Ruginește, canalic, ruginește!”

Millionarul bolnav, către medicul său:
— Dragă prietene, am hotărât să nu-ți mai plătesc onorariu pentru vizite. În loc de asta, te-am trecut în testamentul meu. Vel primul o sumă importantă după moartea mea. Ți-i convine?
— Desigur. Numai că te rog fii bun și înapoiază-mi puțin rețeta. Am de făcut în ea o mică modificare.

„Dragă Anna — scria un tânăr — iartă-mă, dar am devenit foarte uituc! Te-am cerut ieri în căsătorie, dar am uitat: ai acceptat sau nu?”
„Dragă John — răspuse fata — știu că am spus nu, dar nu-mi amintesc dacă ți-am spus fic sau altuia.”

Un marinăr fu întrebat de ce a fost mutat pe un submarin.
— Nu le plăcea obiceiul meu de a dormi cu geamul deschis.

Într-un magazin alimentar a intrat un bărbat și a cerut să i se vîndă toate ouăle elocite și zarzavaturile stricate.
— Mergeți cumva la teatru să vedeți noua comedie? — se interesă vânzătorul.
— Ssst! Mai încet! — răspunse cumpărătorul. Eu sînt autorul comediei.

Un aristocrat spaniol în trecere prin Paris se întoarse la hotel noaptea târziu. Portarul, moțând, se uită prin ghișeu și întrebă:
— Cine-i?
— Juan Rodriguez Caramba de Pepeto y Gonzales.
— Bine, bine — răspunse portarul, somnoros. Intrați cu toții, dar cel din urmă să închidă bine ușa.

Sotia, către sot:
— Mă duc pînă la vecini, pentru un minut. Să nu uiti să mesteci mîncarea din jumătate în jumătate de oră.

Directorul (funcționarului): Din dumneata ar ieși un răufăcător grozav.
Funcționarul: De ce?
Directorul: Nu lași nici o urmă a activității dumitale.

Un vestit vîntor de elefanți fu întrebat în ce chip și-a descoperit vocația.
— De fapt, la început — răspunse el — am fost entomolog și am plecat în Africa în căutare de insecte interesante. Dar, din păcate, la puțin timp după sosire mi-am pierdut ochelarii...

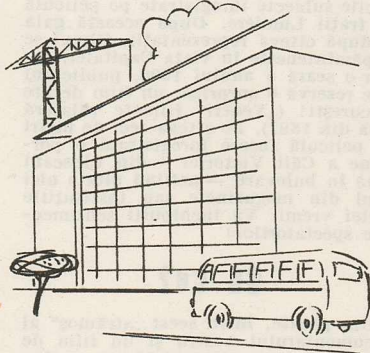
Mama: De ce te strîmbi la buldog?
Fiul, de 3 ani: El a început înfi!

(Din „Krokodil”)

Ah! Să nu uit!

Am o meteahnă. De fapt, nu e chiar meteahnă. Hai să-i spun obicei. Îmi plac rezumatele, trecerile în revistă, sumarele, într-un cuvînt îmi place ca, în puține cuvinte, să aflu esențialul despre ceva sau cineva. De ce prefer rezumatele? Fiindcă sînt uituc și un rezumat..., rezumîndu-se la cîteva rînduri, poate fi reținut mai ușor. Iată un exemplu.

În calitatea mea de bucureștean, aș încerca să trec în revistă, să fac rezumatul evenimentelor prin care a trecut, în ultima vreme, orașul meu.

Orașul meu, București! Parcă-l văd la începutul anului trecut. Bulevard. Peste drum de cinema „București”, spațiu gol. Lîngă „Spicul”, spațiu viran. Vizavi de Piața Kogălniceanu, spațiu gol. Ah, dar uituc mai sînt!... Parcă vizavi de cinema „Patria” nu era spațiu liber? Și lîngă cofetăria „Scala”?... Și

vizavi, și lîngă vizavi, și alături de vizavi, și peste drum de vizavi, și dincolo de vizavi, și-n partea cealaltă, și pe strada alăturată, și-n cartierul vecin, și în... și în... și acolo... și aici... și nu mai țin minte unde... V-am spus: sînt uituc... Mă întreb însă: dacă n-aș fi uituc, aș ține oare minte?... Tot le-aș zăpăci. Mai cu seamă că nu prea mă descurc nici în problemele de matematică ce se impun în asemenea situații. Problemele mi-au produs întotdeauna bătăi de cap, chiar și cele mai simple, de felul acestora: „dacă un bloc are patru etaje, dacă fiecare etaj are șapte apartamente și dacă fiecare apartament are cinci locatari, să se afle... Ce să se afle, c-au aflat toți! E o problemă mai simplă ca buchea abecedarului: b... l... o... c... blocuri! U... n... d... e?... Peste tot! Prietenul meu Vasile, strungar, s-a mutat în Piața Amzei, la etajul II. Amicul meu Grigore, mecanic, a primit locuință pe bulevard, la etajul IV. Cumnatul meu, Sandu, frezor, s-a mutat în Floreasca, la parter. M-am dus să-i vizitez. Întîi în Amzei, la parter. Sun: „Vă rog, aici stă Vasile, strungarul?” „Nu, aici stă Tudor, sudorul!” M-am dus apoi în Floreasca, la etajul IV: „Vă rog, aici s-a mutat Sandu, frezorul?” „Nu, aici s-a mutat Sanda, țesătoarea”. Am pornit apoi pe bulevard, la etajul II, să-l caut pe Grigore, mecanicul, și mi-a deschis, Stamate, contabilul.

Apoi mi-am amintit c-am Incurcat altitudinile. Ce să fac? Sînt uituc! Pe Vasile de la doi l-am căutat la parter, pe Grigore de la patru l-am căutat la parter, iar pe Sandu de la parter l-am căutat la cinci, într-un bloc care n-avea decît patru etaje!... V-am spus de la început: sînt uituc... Sînt atît de uituc încît am uitat că mi s-a dat și mie locuință la etajul III, pe Dorobanți, și m-am căutat la vechea locuință, pe Călărași. Mi-a deschis ușa o femeie, una mai în vîrstă, și-am exclamat: „Vai, nevestico, dar te-ai schimbat într-un hal că nu te mai recunosc!” (Ca să vedeți cit de uituc sînt! Uitasem că nici măcar nu sînt însurat)...

Dar parcă liniile noi de autobuse n-ar trebui să le trec în revistă, dacă n-aș fi uituc?... De pildă, linia 33!... Vine 33 asta din cinci în cinci minute. Așa că, dacă mă cuprind uneori dorul de o inghesuală, renunț la autobus și mă sui în tramvaiul 7... Pînă nu de mult, de la mine pînă la gară făceam cît de la gară pînă la Ploești! Acum, cu 33 asta, pînă să scot bilet, am și ajuns la gară! Am și observat, de altfel, că din pricina asta unii coboară fără să mai apuce să ia bilet... Uituci și ei — dehl!...

Și oricît aș fi de uituc, succesele internaționale ale vinurilor noastre tot nu pot să le uit!... Mi-a crescut inima de bucurie, deși eu nu beau decît suc de fructe și chefir! Un străin a ridicat paharul cu Cotnar și a exclamat: „Voi, romîni, sînteți ospitalieri, sînteți harnici, sînteți pricepuți!”

În vino veritas!
Și dacă vorbesc despre vin, de ce n-aș vorbi și despre lapte? Și despre cel mai mare combinat de prelucrare a laptelui din țară, lîngă București. Combinatul unde curge lapte și miere...! Nu știu cită miere va curge, dar lapte va curge 300.000 litri pe zi. O capacitate de aproximativ 25.000 de vaci!

Inchipuiți-vă, dragi cititori, 25.000 de vaci alinate pe un singur rînd, mușe toate o dată, iar cursul acestui uriaș fluviu de lapte îndreptîndu-se spre uriașul combinat! Inchipuiți-vă o sumedenie de afluenți care se despart de fluviul-mumă: riul Sminținei, cu insulele Brînzei de vacă și a Telemetei; brațul Iaurtului, cu arhipelagul Cașcavalului; pîrăul prafului de Lapte, cu lacul de acumulare Chefir, înconjurat de munții Acidofili, cu vîrfurile Penteleu.

Numai cît vorbești de ele și-ți lasă gura apă!... Pardon, aici nu-i vorba de apă, că-i lapte curat...

Și cite n-ar mai trebui să-mi amintesc, dacă n-aș uită... dacă n-aș uita ce mi s-a spus la redacție: rezumatul să nu depășească trei coloane...

I. AVIAN

ȘAHISTICE

LENEȘUL

La început, dezlănțuit,
El ataca neîncetat.
Dar, mai pe urmă, oboșit,
Întră la repezeală-n... pat.

BIROCRATUL

Cînd l-a pus în gardă unuț:
— Fii atent, că-ți lau nebulul!
I-a răspuns, după uzanță:
— Nu ți-l dau... fără chitanță!

CRITICUL DRAMATIC NEGATIVIST

Cu maniera sa expresă,
Din trei mutări, la repezeală,
Îl vezi rămas cu tabla goală,
Că... lui nu-i place nici o piesă.

V. D. POPA și A. LĂPUȘNEANU

CONSECINȚĂ TRISTĂ

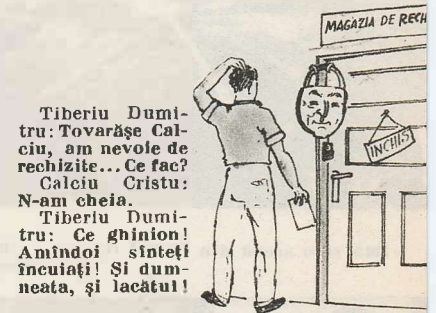
de I. MARTIANOV

Vă voi descrie, obiectiv,
Un caz, aș zice, instructiv.
O doamnă, cunoștință-a mea,
Mereu la doctor se ducea.
Ba astmă-avea, ba nevralgie,
Ba nu știu care maladie.
Într-un cuvînt, cotidian
Sărmana „suferea” avan.
Cu doamna mea „bolnăvicioasă”
Dorții să știți ce s-a nîmplat?
Păi, doamna-i bine, sănătoasă,
Dar doctoru-a căzut la pat...

Umor din întreprinderi

Din gazeta satirică „ARICIUL” a Fabricii de Încălțămînte „KIROV” din Capitală

Tov. C. Calciu, șeful serviciului aprovizionare, n-a asigurat un întoculor gestionarului magaziei de rechizite pe timpul cîi acesta a fost în concediu.

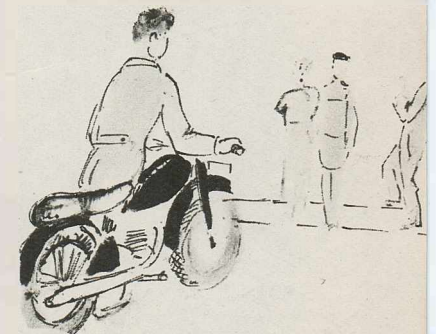
Tiberiu Dumitru: Tovarășe Calciu, am nevoie de rechizite... Ce fac? Calciu Cristu: N-am cheia.
Tiberiu Dumitru: Ce ghinion! Amîndoi sînteți încauțați! Și dumenea, și lacătul!

Piele de porc cu fața corectată, produse pentru opincufe, erau uneori de calitate inferioară, vopsite prost și avînd mai multe culori pe ele.

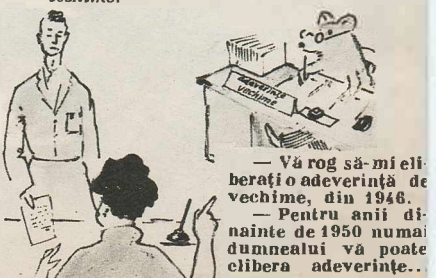
Porcul: Cîi am fost eu de rimător și-mi plăcea să mă tăvălesc în noroi, dar în halul asta n-am fost mîzgălit în viața mea!

Tov. Bănică Teodorescu, deși e posesorul unei motocicletă, ama obiceiul să întîrzie dimineața.

Un muncitor: Tovarășe Bănică, dacă îți bagă cineva bețe în roate, vino pe jos, ca să ajungi la timp la lucru.

Arhiva întreprinderii — păstrată pînă acum zeci ani în condiții proaste — a fost distrusă de șobolani. De aceea salariații nu pot obține adeverințe de vechime.

— Vă rog să-mi eliberați o adeverință de vechime, din 1946.
— Pentru anii dinainte de 1950 numai dumnealui vă poate elibera adeverințe...

ASA A INCEPUT FILMUL

Iată și o scenă din filmul românesc „Războiul independenței”, realizat în 1912 de Grigore Brezeanu.

În scrisorile adresate „Flacării” mulți cititori arată interes pentru filmul românesc. Ei ar vrea, printre altele, să afle câte ceva despre începuturile cinematografului în țara noastră.

Și iată că, răscolind amintirile, răsfoind colecțiile îngălbenite de ani ale ziarelor și revistelor, cercetând fotografii, afișe, vizionând, la Arhiva națională de filme, pelicule păstrate cu grija cuvenită documentelor, am aflat cele de mai jos. Fără pretenția de a întreprinde o fișă completă asupra trecutului filmului românesc, dăm câteva informații ce vor încerca să recapituleze întrucitva împrejurările în care au apărut primele noastre producții cinematografice.

Senzația unei seri din 1906

Trecuseră zece ani de când protipendăda bucureșteană — ahtiată, înai mult din snobism decit dintr-o curiozitate artistică, după această ultimă noutate pariziană — dăduse o adevărată bătălie pentru a asista la prima reprezentație cinematografică organizată în București: se proiectaseră atunci, în 1896, micile subiecte înregistrate pe peliculă de frații Lumière. După această gală și după câteva reprezentații, filmul se împămîntenește în viața Capitalei. Iar într-o seară a anului 1906, publicului i se rezervă o surpriză: un film despre București! („Vederi” filmate rulasera încă din 1897). Pe câteva zeci de metri de peliculă fusese înregistrată o porțiune a Căii Victoriei — din Lipscani pînă în bulevard — nefiind uitate nici unul din magazinele sau instituțiile acelei vremi. Vă închipuiți sentimentele spectatorilor!

Cu ce?

Din păcate, între acest „strămoș” al documentarului nostru și un film de mai mari proporții există un spațiu de șase ani, în care cinematografiile diverselor țări fac pași însemnați înainte, în timp ce noi stăm pe loc.

Erau, desigur, numeroși artiști romini dornici să pornească la turnarea unui film autohton. Visurile lor se loveau însă de fiecă dată de impedimentul material. Căci statul burghez n-avea bani pentru artă. A trebuit să se ivească un pasionat de felul lui Grigore Brezeanu (fiul marelui actor Iancu Brezeanu) care, folosind un moment favorabil — în 1912 se aniversau 35 de ani

de la războiul pentru independență — să poată capta câteva bunăvoințe în favoarea realizării unui film de amploare. Dar i s-a pus o condiție: filmul să fie animat de sentimente mai mult monarchice decit patriotice.

Se hotărî distribuția. Constantin I. Nottara deveni Osman Pașa; Aristide Demetriad îl interpretă pe Carol I; Peți Machauer, peruchierul Teatrului Național, se dovedi potrivit pentru rolul țarului Alexandru. Pe ecran mai apăreau: Nicolae Soreanu, Vasile Toneanu, Petru Liciu. Aristizza Romanescu și Maria Ciucurescu debutau, de asemenea, în film, multumindu-se să creioneze figurile unor doamne de la „Crucea Roșie”. Regia filmului o asigură Grigore Brezeanu, iar pentru filmări sosiră specialiști și aparatură din Franța. Cît despre autenticitatea scenelor de luptă, acestea se realizară cu concursul ostașilor veritabili din regimentele Capitalei.

Ce a rezultat? În septembrie 1912, ațișele anunțau premiera filmului „Războiul independenței” — prima producție artistică românească, lungă de circa 2.000 de metri și — imaginați-vă — în culori (să înțelegem: fiecare act al filmului avea altă culoare — albastru, sîngeriu, brun, cenușiu — dar în cadrul aceleiași imagini nu apăreau culori diferite). „Războiul independenței” se află azi în Arhiva națională de filme. Întîlnirea cu acest pionier al cinematografului românesc este din cele mai interesante. Observi în intențiile filmului, în ciuda tributului evident plătit casei domnitoare și clicii sale, o dorință sinceră de a reflecta patriotismul și vitejia ostașului român. Deși modul cum este înfățișat războiul frizează oarecum operați (contribuie la aceasta felul rudimentar în care se înregistrau

← În filmul „Manasse” (1925) au apărut mari actori ca: R. Bulfinsky, Maria Ciucurescu, Iosef Kamen (de la teatrul din Vilna), George Aurelian, Al. Finți.

Cu 25 de ani în urma se realiza, în regia lui Jean Mihail și cu dialogurile lui Victor Eftimiu, filmul „Teatrul fantomă”. Iată-l pe Gh. Stărin într-o scenă din film. ↓

ROMINESC

pe atunci imaginile, ca și montajul foarte primitiv), există unele episoade care, și astăzi, după 48 de ani, rămân impresionante (de pildă, „moartea lui Cobuz”, realizată cu simplitate și dramatism).

Oricum, „Războiul independenței” rămâne un document de valoare, un strămoș, deși ei n-a izbutit să convingă oficialitatea asupra necesității creării unei cinematografii naționale.

Și totuși se filmează!

După o pauză lungă de nouă ani, asistăm, începând din 1921, la o oarecare dezvoltare a cinematografiei românești. Apare primul desen animat românesc: „Păcală în Lună”, creat de caricaturistul Aurel Petrescu. Savantul Levaditi contribuie apoi la realizarea documentarului artistic „Din groazele lumii”, cu scopul de a preveni pericolul bolilor sociale. Din 1922, dat fiind că în alte țări filmele se dovediseră o afacere rentabilă, apar în București o serie de reprezentanți ai capitalurilor străine, dispuși la investiții. Două societăți — din Berlin și Haga — finanțează „Țigăncușa din Iatac”, ecranizare după o năvălă de Radu Rosetti. Filmul, o melodramă nu lipsită de pitoresc, a avut o distribuție de prim rang, în frunte cu tinăra, pe atunci, Elvira Popescu. Se afirmă apoi Jean Mihail, care debutează cu ecranizarea năvălei „Păcat” a lui Caragiale, apoi cu „Manasse”, după piesa lui Ranetti Roman. Comedia burlescă „Năvălăile Cleopătrei” (1925) ni-l arată dintr-un unghi mai puțin știut pe cunoscutul om de teatru Ion Șahighian. Tot în 1925 debutează în film Alexandru Giugaru, George Vraca, Ion Fintesteanu. Dacă vom adăuga acestor nume pe cele ale unor actori de prestigiu care-și demonstraseră deja forțele în film — Ronald Bullfinski și Maria Ciuculescu în „Manasse”, Gheorghe Aurelian în „Păcat”, dacă vom aminti că în 1926 Constantin Tănase își încerca forțele într-o scurtă comedie grotescă „Vagabonzi de la Cărbăș”, că în 1927-1928 debutează Elvira Godeanu, ca și alți actori de calitate, că regizorul Marin Iordă realizează desenul animat „Haplea” — ne vom da seama că valorii și entuziasmul aveam din belșug. Dar — repetăm — pentru a face film, acestea nu ajungeau.

Renunțări, compromisuri

Situația materială precară îi obligă pe creatorii români de filme la o serie de renunțări și compromisuri care, bineînțeles, se vor reflecta din plin în lucrul lor. Pentru a se capta bunăvoința și, mai cu seamă, fondurile oficialității, se fac filme patriotardo-moralizatoare de genul lui „Datorie și sacrificiu”, ori drame cu iz bulevardier francezesc, pe gustul unui anumit public. În sfârșit, pentru mai multă garanție a „succesului”, se recurge la cîte o vedetă străină, transplantată „ad-hoc” în peisajul românesc (Lilly Flohr, Rudolf Klein Rogge, Vivian Gibson, Grit Haid etc.). Capitalul străin siluiește în așa măsură tinăra artă românească încît

Actorul George Aurelian în filmul realizat după năvăla „Păcat”, de Caragiale, în 1924.

se ajunge, în 1929, la următoarea situație: cu bani olandezi, cu un scenarist vienez, cu un regizor german, cu o „stea” italiană și cu ceilalți interpreți germani, ruși, bulgari — dar cu figurație românească! — se realizează, sub oblăduirea Ministerului de Externe, „Venea o moară pe Siret”... Comentariile sînt de prisos.

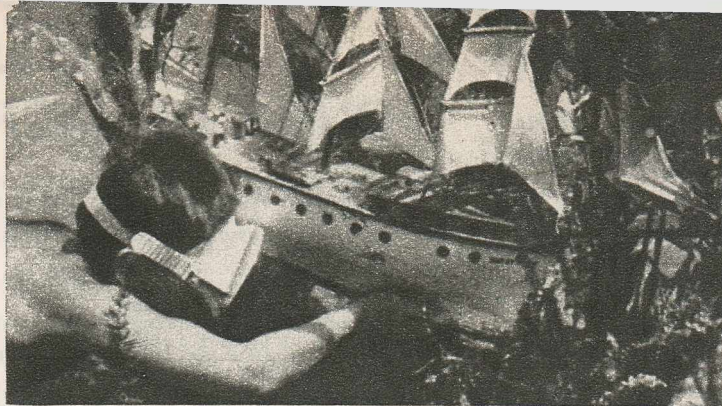
Nici trecerea de la filmul mut la cel sonor, care se face la noi prin 1930 (primul film românesc sonor și vorbit fiind „Ciuleandra”, ecranizare după romanul lui Rebreanu), nu creează o soartă mai bună cinematografiei românești. Extrem de rare și puține au putut fi filmele care să răspundă, măcar în parte, nădejdelor publicului larg și ale creatorilor români cu pregătire și vederi artistice progresiste.

★

Purtăm un sentiment de respect celor ce s-au străduit pentru începuturile cinematografiei românești. Ne gândim la trecut — și avem în față ochilor prezentul. La Buftea s-a înălțat un modern complex cinematografic. Prin grija partidului, prin munca poporului, i s-au făcut celei de-a șaptea arte acele condiții după care au jinduit zadarnic, decenii în șir, pionierii cinematografiei românești. Iar rezultatele se concretizează astăzi în producția noastră de filme, în șantierul întins pe care lucrează acum cineastii noștri din toate ramurile — film artistic, documentar, jurnale de actualități și cronici, film științific și pentru copii, desene animate (dintre care „Scurtă istorie” și „Șapte arte” ne-au adus consacrarea pe plan mondial). Ce drum imens, parcurs de la strădaniile și temenețele bietului Grigore Brezeanu pînă la realizările noastre cinematografice de astăzi!

M. MARINESCU-SANDU

Tony Bulandra, Stroe Atanasiu și Gh. Storin, în filmul „Trenul fantomă” (1934).

Înlănțuită de miile de brațe ale brădișului, vizită de vietățile adîncurilor. corabia odihnește în „lumea tăcerii”.

O CORABIE ÎN ȚARA VISULUI

...Se intitulează modest „Lacul cu nuferi”, dar ne invită — prin mijlocirea ecranului — nu la o pașnică plimbare cu barca în peisajul idilic al Snagovului, ci la o aventuroasă incursiune în lumea adîncurilor.

Călăuză ne este regizorul Ion Bostan. Acel ce ne-a purtat cu filmele sale prin universul de imagini al unor mari pictori ca Grigorescu și Aman, prin milenii de istorie ale cetății Histria sau prin erele geologice ale pămîntului ne dezvăluie acum un nou tărîm prea puțin explorat.

Să-l fi minat oare dorința de a da o replică cinematografică românească lui Hans Haas sau comandantului Coustean, exploratorii unor exotice „lumi ale tăcerii”? S-ar putea. Ion Bostan, pasionat înotător și vînător de imagini subacvatice, și-a pus în gînd să demonstreze că și adîncul lacurilor noastre cu apă dulce poate revela, în fața unui obiectiv „înspirat”, frumuseți nebanuite. Și-a înzănat aparatul de filmat, încercat cu peliculă color, într-o carapace etanșă și, cu o simplă mască de pescar scufundător, a pornit la vînațoare.

În timpul unei scufundări de cîteva minute, trebuia tras cît mai mult „metraj util”. Iluminatul îl asigurau razele soarelui filtrate prin smaraldul lacului. În schimb „vedetele” mișunau: pești de culori și forme neașteptate, broaște festoase, raci. Și totul, într-un decor de basm.

În acest decor se desfășoară și o poveste: trei copii, doi băieți și o fată, sloboziți în raiul de flori, gize și mireme din împrejurimile lacului Snagov, trăiesc o pasionantă aventură. Și-au construit, cu mîgală și dragoste, o corabie. Lansată pe unda lacului, corabia aceasta s-a înălțat cu un vînt prielnic și, navigînd printre nuferi și trestii, pornește spre larg cu toate pinzele sus. Dar în calea corăbiei noastre se ivesc și primejdii. Cine ar fi crezut că niște rătăște nevinovate pot pricinui asemenea catastrofe? Corabia se scufundă și așa se face că fragila

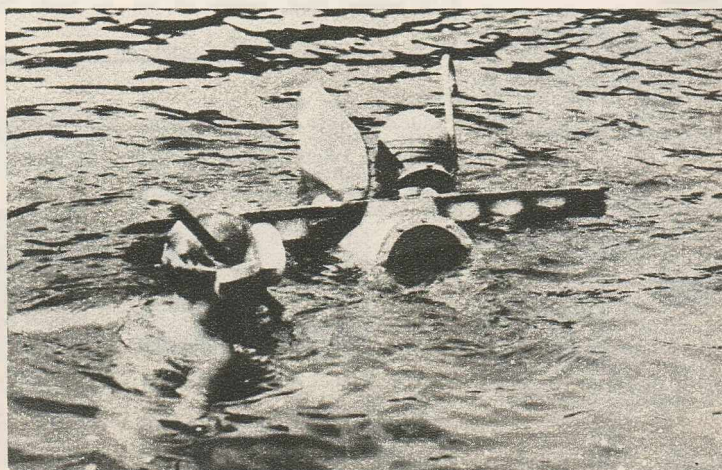
Sub privirea îngrijorată a prietenului său Robi, Dănuț, scufundătorul, pornește în călătoria corăbiei.

navă ajunge pe un tărîm ciudat, în care lumina soarelui se colorează în verzi, în care formele devin mai fluide și în care plantele și vietățile capătă proporții neobișnuite și mișcări încetinite. Aci, în această țară a visului, vine s-o caute cel mai curajos dintre copii. O stranie mască de scufundător îi acoperă chipul. El smulge corabia din brădișul care mai încearcă s-o înlănțuie și o aduce la suprafață. În gestul cu care băiatul arată prietenilor săi comoara regăsită vibrează triumful isprăvilor voinecești.

Nu știu cîți dintre noi, după ce vor fi vizionat „Lacul cu nuferi”, vor alerga să-și procure „picioare de rață” și măști de scufundător. Dar această nouă realizare a documentarului nostru artistic cumulează meritele unui atlas de științe naturale cu cele ale unei poetice creații cinematografice. Merite pentru care regizorul Ion Bostan, operatorul Nițu Liviu (care l-a secundat pe regizor în explorarea acestor tărîmuri vrăjite) și compozitorul Dumitru Capoianu (care ne-a ajutat să auzim cum „cîntă” adîncurile) își câștigă din plin aprecierea spectatorilor.

Ana ROMAN

Cine sînt aceste vietăți amfibii, minuiind o stranie armă? E regizorul Ion Bostan cu camera de luat vederi sub apă, împreună cu Dănuț, micul protagonist al filmului „Lacul cu nuferi”.

GIMNASTICA LA DOMICILIU (V)

Exerciții pentru îndreptarea spatelui

Prima tinerete a trecut? Te surprinzi, deseori, cu spatelul încovoiat, stînd la masa de lucru cu umerii aduși. La fel și pe stradă: capul privește în jos, spatelul se rotunjește înapoi, vrînd parcă să compenseze abdomenul care iese în afară.

„Stai drept!”

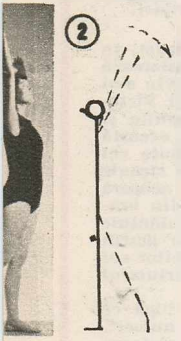
este sfatul pe care ți-l dai. Și pășești înainte, mîndru, cu pieptul scos în afară. Un alt om!

Te uști în jur, mulțumit, și ceea ce zărești nu are todeauna darul să te bucure: din zece tineri, trei umbliă cu spatelul îndoit; și-ntr-o copii vezi atîta care nu stau drept...

Iată cîteva exerciții pentru îndreptarea spatelui. Ele au ca scop și întărirea musculaturii dorsale, prevenind astfel tendința de a încovoia spatelul.

Exercițiul nr. 1. Sezind pe scaun, cu brațele prînse de spătarul scaunului; arcuirea trunchiului înapoi, cu capul lăsat pe spate. Revenire în poziția inițială. Repetați exercițiul de 6 ori.

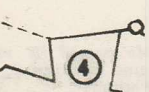
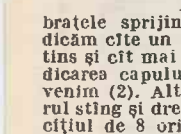
Exercițiul nr. 2. Stînd, întinderea brațelor sus și ducerea piciorului sting înapoi, sprijinit pe vîrf. Arcuirea trunchiului și brațele de două ori în spate (1-2). Revenim în poziția inițială. Aceleași exerciții, cu piciorul drept. Repetați exercițiul de 8 ori.

Exercițiul nr. 3. Stînd, cu picioarele deapărtate, mîinile sprijinite de marginea mesei. Păstrînd genua chii întinși, arcuirea trunchiului în jos. Repetați exercițiul de 6 ori.

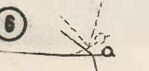
Exercițiul nr. 4. Pe genunchi, cu brațele sprijinite în față; ridicăm cîte un picior, perfect întins și cît mai sus, o dată cu ridicarea capului în sus (1). Revenim (2). Alternativ, cu piciorul sting și drept. Repetați exercițiul de 8 ori.

Exercițiul nr. 5. Pe genunchi, sezînd pe călcîie, cu brațele întinse cît mai înainte și pieptul cît mai jos; arcuirea în jos a toracelui și revenirea în poziția inițială. Repetați exercițiul de 8 ori.

Exercițiul nr. 6. Culcat cu fața în jos, cu bazinul sprijinit pe o banchetă, brațele întinse oblic înainte; ridicarea brațelor și a trunchiului cu inspirație. Repetați de 6 ori.

Exercițiul nr. 7. Culcat cu fața în jos, cu bazinul sprijinit pe o banchetă, brațele întinse oblic înainte; ridicarea brațelor și a trunchiului cu inspirație. Repetați de 6 ori.

SFATURI practice

CURA DE MORCOVI

Sînt gospodine care nu folosesc morcovii decît pentru a da culoare și dulceață supelor. O dată supra strecurată, morcovii, ca și celelalte zarzavaturi sau legume care au fost fierte împreună, sînt aruncați în găleata cu resturi nefolositoare.

Dacă le întreb de ce procedează așa, în majoritatea cazurilor gospodinele răspund că nici unul dintre membrii familiei nu agreează morcovii.

E adevărat că leguma aceasta nu prezintă un gust deosebit și nici măcar o aromă ispititoare, dar dacă ținem seama de conținutul ei în substanțe nutritive trebuie s-o folosim din plin în alimentația noastră.

Analizele făcute arată, printre altele, că morcovul (Daucus carota) conține între 7 și 8 la sută zahăr asimilabil și 2 la sută grăsimi vegetale. Conține apoi: celuloză, săruri minerale și, în special, o însemnată cantitate de caroten B, care generează vitamina A. În sfîrșit, nici vitaminele B și C nu-i lipsesc.

Prin acest conținut al lui, sucul de morcovi este un foarte bun depurativ și remineralizant. El acționează contra diferitelor afecțiuni ale pielii și ale ficatului. E indicat de asemenea în cazuri de indigestii sau chiar de intoxicații alimentare.

Morcovul se poate consuma în mîncare sau crud, sub formă de salată (trecut prin răzătoare și stropit cu puțină zeamă de lămîie), dar cea mai recomandabilă — pentru obținerea maximumului de calități terapeutice — este o cură cu sucul lui.

Iată cum se prepară acest suc, în cantitățile necesare unei zile de cură:

Se iau 500 de grame de morcovi bine spălați și se dau pe răzătoare, apoi se presează cu ajutorul unei cîrpe curate, pînă ce se obține din ei ultima picătură de lichid.

Se bea acest lichid în fiecare dimineață, pe stomacul gol, timp de zece zile. Se face o pauză de 4-5 zile și se repetă cura încă de două ori.

Rezultatele binefăcătoare se observă chiar după primele 10 zile. Ficatul va funcționa mai bine, pielea nu va mai fi iritată, vederea va fi mai odihnită și mai clară. Iar după 30 de zile de cură, orice va recunoaște că a comis o mare greșală nesocotind pînă atunci calitățile terapeutice ale acestei legume.

Se recomandă o asemenea cură în toate cazurile de surmenaj fizic sau intelectual, așa cum se recomandă și în stimularea creșterii copililor.

Față de alte cure de legume sau de fructe, aceasta prezintă avantajul de a nu fi de loc costisitoare și de a putea fi făcută în orice anotimp.

JOSIANA

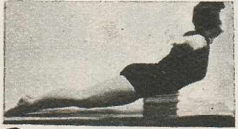
Posta REDACȚIEI

IRIMESCU IOAN — Timișoara. Fenomenul de cădere a părului, pe care l-ați observat atît la dv. cît și la mai mulți colegi și colege, poate să nu vă îngrijoreze dacă nu se prezintă sub forme exagerate. Nu trebuie să uităm că, în mod normal, orice om pierde o anumită cantitate de păr, fără să-i dăuneze cu nimic. Această cantitate poate să meargă, la femei, pînă la 3 grame pe lună, iar la bărbați, pînă la 1,50 grame. Numai atunci cînd această cantitate este depășită e cazul să vă neliniștiți. Căderea anormală a părului poate fi provocată de numeroase cauze, printre care: anemia, bolile infecțioase, decalcifierea organismului, artritisul, seborcea etc. La vîrsta dv. și a colegilor dv., de 18-20 de ani, noi credem că nu e vorba decît de fenomenul natural de primînire a părului. Dacă socotiți că pierderea depășește limita normală sau dacă bănuți una din cauzele menționate mai sus, vă sfătuim să vă adresați unui medic specializat.

BUZILĂ PARASCHIVA — Vatra Dornei. Greșeala e a dv. În primul rînd, pentru că nu

v-ați procurat cele mai indicate fire pentru cusătură, și în al doilea rînd, pentru că n-ați încercat rezistența culorilor la spălat, înainte de a începe cusătura — cu atît mai mult cu cît ați vrut să folosiți fire de mătase vegetală în loc de mătase naturală sau arnici. Acum, cînd culorile s-au amestecat prin spălare, nu mai puteți face nimic pentru separarea și fixarea lor. Experiența vă va folosi însă pentru viitor... În ce privește pata de rugină, procedați în modul următor: țineți pinza pătată deasupra unui vas cu apă clocotită și picurați zeamă de lămîie pe toată întinderea petei. Lă-

Exercițiul nr. 6. Culcat cu fața în jos, brațele întinse lateral; extensie mare a corpului, avînd grijă ca privirea să fie înainte și picioarele perfect întinse. Inspirație. Repetați de 6 ori.

Exercițiul nr. 7. Culcat cu fața în jos, cu bazinul sprijinit pe o banchetă, brațele întinse oblic înainte; ridicarea brațelor și a trunchiului cu inspirație. Repetați de 6 ori.

Prof. Ana Maria ENĂCHESCU

FILATELIE

Pregătiri pentru Expoziția filatelică mondială

BUDAPEST 1961

În 1961 va avea loc, la Budapesta, Expoziția filatelică mondială, sub patronajul Federației Internaționale de Filatelie. Pregătirile în capitala R. P. Ungare au început de pe acum, organizator al expoziției fiind Federația Națională a Filateliștilor Unguri, care a tiparit diferite pliante și prospecte ce se distribuie în toate țările, cu scopul de a face cunoscută din vreme această mare manifestare filatelică și a atrage cît mai mulți filateliști să participe la ea.

În fotografia alăturată reproducem un asemenea pliant.

CU AJUTORUL ȘTIINȚEI

INTENSIFICATORI PENTRU AGRICULTURĂ

Oamenii de știință din Uniunea Sovietică se străduiesc necontenit să sporească producția de cereale, elaborînd metode agricole noi. În ultima vreme, în vederea sporirii recoltei la hectar, au fost introduși așa-numiții „intensificatori”.

Pe lângă îngrășămintele obișnuite, solul este tratat cu o soluție apoasă de clorură de amoniu (tipirig), metodă care a dat rezultate surprinzătoare. Pe o suprafață experimentală de 200.000 ha s-au obținut recolte sporite: la grâu cu 800 kg la hectar, iar la cartofi cu 2500 kg la hectar. Este interesant de menționat că și în S.U.A. s-au experimentat intensificatori sub

formă de amoniac în stare gazeasă, dar aceștia, pe lângă ce erau extrem de costisitori, nu au dat rezultatele scontate.

OUAT DE DOUĂ ORI PE ZI!

Dacă ați vizita una din fermele din Suciua (R.P. Chineză), ați fi martorii unor întâmplări neobișnuite. Pe la miezul nopții, în colete pătrunde o fiște de lumină ce crește treptat în intensitate, imitînd perfect revărsatul zorilor. Cocosii se trezesc și cîntă, se trezesc și găinile, încep să mînce și să bea și, în cele din urmă... se apucă de ouat. După un timp lumina slabesc pînă dispar cu totul, și întreaga fermă este din nou cufundată în bezna.

Dimineața lucrurile se repetă întocmai, bineînțeles fără lumină artificială și fără intervenția omului.

Pe baza aplicării acestui procedeu — care reprezintă rezultatul unor studii laborioase ale savanților chinezi — ouatul găinilor are loc de două ori în 24 de ore, dublîndu-se astfel cantitatea de ouă obținută.

ÎNTRERINDERE SILVICĂ PE... APĂ

Pe marile lacuri de acumulare din Uniunea Sovietică poate fi întîlnit acum un vapor ciudat, avînd la bord o mașinărie complicată, terminată în două falci imense de oțel.

Tehnicienii sovietici au creat această mașină pentru recuperarea arborilor care au rămas pe fundul lacurilor de acumulare și au fost acoperiți de apă la intrarea în funcțiune a hidrocentralelor.

Printr-o simplă apăsare de buton, falcele de oțel se scufundă laie arborii și îi transportă pe bordul vasului, unde trunchiurile sînt fasonate ca în orice întreprindere de prelucrare a lemnului. Cu ajutorul unui dispozitiv special, falcele urmăresc automat relieful fundului și reteză întotdeauna copacii deasupra rădăcinii.

Producția unui asemenea vas este echivalentă cu cea a unei mari întreprinderi silvice.

Pasărea-aghid

Un zgomot puternic, ca și cum cineva ar scutura violent o cutie cu chibrituri, se aude brusc deasupra capetelor noastre. Cine se ascunde în frunzișul copacului? O pasăre! Ca aspect exterior ea seamănă bine cu ciocăntoarea. La apropierea omului, își ia zborul și, după zece-cincisprezece metri, se așază din nou pe o ramură și „scutură” din nou „cutia cu chibrituri”.

Uneori se pierde în desis, dar dă tot timpul știri asupra locului unde se găsește, scoțînd acel zgomot specific, ca și cum ar invita drumetul să o urmeze, ca să-i arate cine știe ce comoară ascunsă. Și, uneori, pasărea-l conduce într-adevăr pe om la stupii unor albine sălbatice, a căror miere este foarte gustoasă.

Această pasăre, care trăiește în pădurile tropicale ale Africii centrale, este denumită „cea care conduce la miere”. Interesant este că „pasării care conduce la miere” atît mierea cît și albinele îi sînt cu totul indiferente. Ea este totuși atrasă de ceva: îi place ceapa, pe care organismul ei o asimilează perfect. În Europa, unde a fost adusă, delicatesele preferate ale acestei păsări le constituie... luminările de ceară.

O DENUMIRE NEOBIȘNUITĂ

Constructorii căii ferate din regiunea Amurului au vrut să dea unuia dintre stații denumirea „Habarovsk”, după numele cunoscutului călător rus Erofei Pavlovici Habarov, rămas celebru îndeosebi pentru cercetările întreprinse în finalul respectiv. Ei s-au adresat cu această cerere celor în drept.

— Dar în Uniunea Sovietică mai există un oraș cu numele de Habarovsk — li s-a răspuns.

— Atunci o să botezăm stația noastră „Erofei Pavlovici” — au replicat constructorii.

Și acesta este și astăzi numele localității...

GENEZA CITITORULUI

Psihologii s-au întrebat care este geneza cititorului, cum se naște și se dezvoltă el și au aflat că este vorba de un proces subtil și complex. Încă din fașă, copilul este educat de ritmul și melodia cântecului de leagăn. Micile povestiri de mai târziu îl fac să înțeleagă cuvintele. „Cariera” lui de cititor face un pas înainte o dată cu apariția cărților cu poze. Alături de poze, se strecoară cuvintele, la început puține, pe urmă din ce în ce mai multe. În schimb, pozele se împuținează, cartea se transformă din jucărie în obiect de lectură, interesul pentru carte al micului cititor devine din ce în ce mai cuprinzător. Apare spiritul critic. Și gata, s-a născut cititorul. Simplu, nu?

Printre cele câteva feluri de foame care au mușcat din copilăria generației maturilor de azi—alături de foamea de pine, foamea de jucării sau foamea de învățătură—se află și foamea de citit. Prin anii școlii primare, ea se zbatea pe un perimetru cuprins între editura lui Hertz de la începutul Căii Victoriei, rafturile anticarilor de pe chei și cele trei dulapuri din Dealul Spirii, așa-numitele biblioteci ale Casei Școalelor, care ofereau broșurile cu boaga de treabă și săracii recunosători. Cifri bănuți n-au trebuit să fie adunați cu osîrzie pentru a plăti chiriile famelicilor broșuri ori fascicule cu „Masca roșie” sau „Taina orfaniei”. Nevoia imperioasă care ne îndemna să punem în fața ochilor pagina tipărită — cititorul dintre noi nu le-a stricat pentru totdeauna „cariera” de cititor? Căci, în afară de apeșturile comerciale ale editorilor, nimeni nu îndruma primii ani de lectură ai generației tinere din trecut. Pe atunci, cititorul se naștea în chinuri și creștea la împlinire.

Pe bulevardul 6 Martie, într-o casă situată ceva mai sus de Piața Kogălniceanu, am văzut într-o dimineață filmul pasionant al nașterii și creșterii cititorului de azi. În trei camere spațioase, sub privirile unor educatoare entuziasme și competente are loc, pe etape, acel proces subtil și complex care transformă un preșcolar într-un cititor. În sala celor mici, viitorul lector este abia un ascultător al poveștilor, povestirilor și poezilor citite de bibliotecară, spuse de magnetofon, ilustrate de diaramă sau desfășurate pe ecranul televizorului. Jucării de tot felul fac drumul spre carte simplu și atrăgător. Iar pe pereții camerei s-au mutat Buratino și Capra cu trei iezi.

În sala pentru clasele I-IV, ascultătorul devine cititor, iar mesele și scaunele sint, ca în orice bibliotecă, doar ceva mai joase. Motanul încălțat îi sfătuiește pe cititori, în versuri: „de vrei în cărți să vă uitați/întinți pe mâini să vă spălați”. Catalogul este ilustrat cu imaginile copertelor cărților înregistrate, pentru ca învățecii să deprindă mai lesne „meseria” de cititor în bibliotecă.

În sala claselor V-VII sîntem printre cititorii adevărați, care mînuiesc fișa ori catalogul bibliotecii cu ușurință și-și spun, în ședințele cercurilor de lectură, punctul de vedere, care nu este totdeauna blînd față de cele citite. Aproape 3.000 de cititori au cerut dină acum 3.915 volume—basme, povestiri, poezii, opere ale clasicilor romîni și străini, opere ale scriitorilor contemporani. Și asta, în numai două luni de funcționare.

Dacă treceti cumva pe lângă casa din bulevardul 6 Martie, unde se află filiala pentru copii a Bibliotecii Centrale de Stat, vorbiți și pașii mai încet, ca să nu-i tulburăți pe cei dinăuntru. Căci acolo crește, vegheat cu dragoste de popor, cititorul de mîine.

SEN Alexandru

DE VORBA CU MEDICUL

În acest număr răspundem, la rubrica noastră, cititorilor întrebări puse de cititori.

RAPPAPORT MUNDI — Moinești, regiunea Bacău. Hepatita lasă în urma ei o serie de tulburări reziduale (sechele). Cele mai multe sînt tulburări de drenaj al bilei, din vezica biliară spre duoden (intestinul subțire). Bila are o funcție importantă în digestie. Dacă vezica biliară sau căile biliare rămîn inflamate după o hepatită și golirea bilei în intestin se face defectuos sau insuficient, atunci pot apărea după masă aceste arsuri de care vă plîngeți dv. Este recomandabil să faceți un tubaj duodenal și, eventual, o colecistografie, pentru stabilirea stării de sănătate și a funcționalității vezicii biliare. Totodată, faceți-vă și probele hepatice (de disproteinemie), pentru a vedea dacă ficatul inși nu este în suferință. Evitați, în orice caz, alimentația cu grăsimi și luați la mesele principale (prînz și seara) cite una pînă la două lingurițe de Boldocolin sau 1-2 lingurițe de Peptocolin, dimineața pe nemîncate. În jumătate pahar cu apă. Rezultatele examenelor de mai sus vor fi interpretate de medicul dv., care vă va da poate și alte indicații.

NIRVANA SĂNDULESCU. Există calculii renali și ureterali care nu sînt opaci și deci nu apar pe radiografii, dar în cavitățile renale pline cu substanță de contrast, apar ca nișgolini. Fiind vorba de un calcul ureteral, acesta poate să nu apară de loc radiologic. Din descrierea calculului, pe care ne-o faceți, se pare că a fost vorba de un calcul de cistină sau xantină. În cazul dv. este vorba, probabil, de o litiază infectată, prezența leucocitelor frecvent din urină pledînd pentru aceasta. Este interesant de văzut dacă hematuria microscopică dispăre în repaus, deoarece aceasta este provocată chiar de eforturi mai mici, cum ar fi unele exerciții fizice sau simpla plimbare.

Nu credem că tulburările urinare s-ar datoră unei cistite, ci unui reflex dureros, mai frecvent în litiaza infectată. Nu vă ocupați de norul fin de albumină, care va dispărea cu siguranță după ameliorarea locală. Pentru evitarea formării de calculi în viitor, se recomandă un tratament complex, sub îndrumare medicală: hidroterapie, masaj, bineînțeles în afara crizelor. O diureză de 2-2½ litri de urină în 24 de ore, prin consumare mai mare de lichide, apă sau ceaiuri diuretice, cură de ape minerale slab mineralizate, cum este apa de Olănești 24 sau Căciulata, și vitamina A, cite 4 drageuri pe zi. Se recomandă, la indicația medicului, injecții de Periston. În alimentația dv., veți evita: băuturile alcoolice, condimentele, vinaturile, conservele, mezelurile, creierul, măruntaiele, carnea de vitel, icrele, fasolea boabe, lîntea, brînzeturile fermentate, ciupercile, cafeaua neagră și ciocolata.

H. AUREL—Băneasa, București. La dv. este vorba de un calcul ureteral stîng. Procedul sovietic de care vorbiți încă nu a fost descris în revistele de specialitate care ne sosesc din Uniunea Sovietică. În orice caz, acest procedeu nu se aplică încă la noi în țară. Fiind vorba de un calcul ureteral și dv. negăsindu-vă încă în situația de a putea fi operat (fiind în convalescență, după o recentă hepatită), vă recomandăm să vă adresați unui serviciu de urologie, care are posibilitatea, prin catterism ureteral, să provoace eliminarea calcului ureteral pe care-l aveți.

MARMELADA în BORCANI

ESTE UN ALIMENT HRĂNIT
Contine
ZAHĂR și FRU
Bogat
ÎN VITAM

AMBALAJ IGIE
cu CAPAC DE POLIETIL

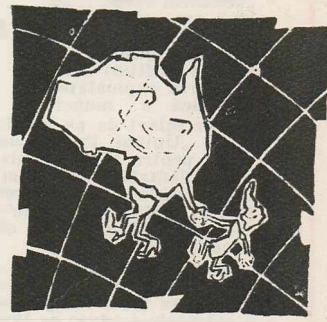
De vînzare la toate magazinele „Alimentare”

Un singur continent

Priviți cu atenție harta globului. Veți observa că contururile insulelor Noii Zeelande repetă aproape identic pe cele ale litoralului sud-vestic al Australiei. În prezent Australia este despărțită de Noua Zeelandă prin Marea Tasmăniei. A fost oare întotdeauna așa?

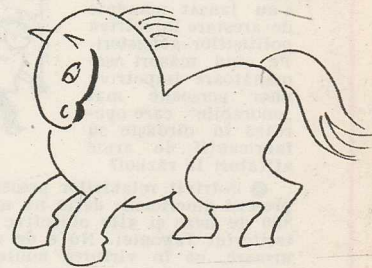
G. Waterhouse — un tînar geolog din Noua Zeelandă — a ajuns, în urma unor laborioase cercetări, la concluzia că, în trecutul geologic, Australia și Noua Zeelandă formau un singur continent. Tînarul geolog a avut ideea de a întreprinde aceste cerce-

tări atunci cînd, în timpul unor săpături, a găsit 120 de forme de moluște absolut identice pe ambele litorale. Este limpede că moluștele n-ar fi putut traversa Marea Tasmăniei dacă aceasta ar fi existat dintotdeauna.

COLȚUL MICULUI DESENATOR

PROBLEMA nr. 5

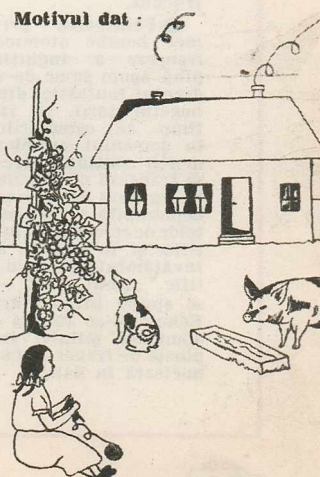

RĂSPUNSURI DE LA CITITORI

Publicăm alăturat desenul trimis ca răspuns la problema nr. 1, de către eleva Plăton Elena—clasa VI-a, Școala medie „Vasile Alecsandri” din Bacău.

Au mai trimis soluții la problema nr. 1 următorii: Lăchici Lavinia, cl. a IV-a, Școala de 7 ani nr. 15 — Timișoara; Cămîrzan Aurora, cl. a II-a B, Școala de 7 ani nr. 6 — București; Teodorescu Marius, cl. a IV-a, S.M.M. nr. 6 — Ploiești; Popa Gabriel, cl. a II-a, Școala medie nr. 36 — București; Marinescu Sergiu, cl. a IV-a, Școala medie nr. 2 — București; Pantzer Andrei, cl. I A, Școala de 7 ani nr. 18 — București; Dogaru Mihai, cl. a V-a B, Școala mixtă de 7 ani nr. 5 — Or. Stalin ș. a.

HIBERNALA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Z	A	P	A	D	A					
2	A	L									
3	L	A	X								
4											
5	R	O	I	N	E	O	M	I	S	I	
6	A	N	O	T	I	M	P				
7	C	H	U								
8	O	S	A	L							
9	S	T	A	N	O						
10	B	O	N	E	T	A					
11	U	M	I	D	I	T	A	T	E		
12	C	A	I								

ORIZONTAL: 1) Mânia albă a pămîntului — Tin șuncile la fum. 2) Copii, chiote și căzături (pl.). 3) Loc acoperit cu iarba (acum, cu zăpadă...). — Animal din țara zăpezilor. 4) Cal! — Locotenent (abr.). 5) Resturile unei clădiri distruse (sing.) — Puși în circulație. 6) Iarna — Con fără cerc! 7) Cornel Hristu — Ușier — Așa începe plugușorul! 8) Aluminiu — Paie rămase pe cîmp, după seceriș. 9) Pasăre de culoare neagră-cenușie, care ierneză la noi. 10) Căciulită — Unul din cei doi poli. 11) Conținutul în vapori sau în picături de apă și în cristale de gheață al atmosferei. 12) În sunet de zurgălăi, aleargă trăgînd sania după ei — Una care sare casa — Măsură agrară.

VERTICAL: 1) Topirea gheții — Clasic român, autorul cunoscutei poezii „Iarna pe uliță”. 2) Acela — Munte în Algeria — Cunoscut poet român, autor al volumului de poezii pentru copii „Sună clopoșel, sună ghiocel”. 3) Vestit poet rus, autorul poeziei „Iarna” — Mijloc de locomoție specific iernii (pl.). 4) Sărbătoare-n toiu iernii (2 cuv.) — Nedelesușit la început! 5) Din (arh.) — Le găsiți în fiecare iarnă în orașul copiilor. 6) Acela — Însușită. 7) „Hibernată” în careul de față — Prepoziție la-

tină. 8) Zeu în mitologia scandinavă — Mihai Popescu — Propice pentru schi. 9) Cad iarna din înaltul cerului — Fluviu vocalic — Diftong. 10) Exclamație care exprimă entuziasmul — Sportival iernii. 11) Cînd vorbește el, îngheață apele! — O jucărie din pomul de iarnă.

Dezlegarea jocului „O seară la circ”, apărut în numărul trecut

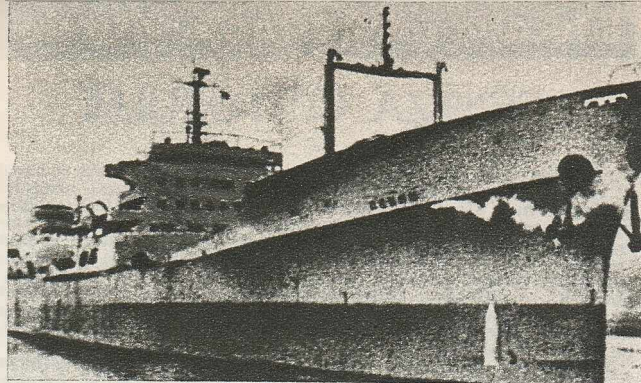
ORIZONTAL: 1) Popov — Slavia. 2) Animal — Arene. 3) Nou — Salturi. 4) Trapez — Nime. 5) Oa — L — I — Cc — Am. 6) M — Cal — Tria — O. 7) Imaș — RIs — Laț. 8) Manej — G — Bici. 9) Așa — Acrobați. 10) Ilar — Uz — To. 11) Inel — A — Operă. 12) Pa — Tonino — Is.

PLOI, ZAPEZI, ÎNGHEȚURI ÎN EUROPA OCCIDENTALĂ

Populația din Tuindorp, suburbie în nordul Amsterdamului (Olanda), a trebuit să se evacueze cu ajutorul bărcilor de salvare, din cauza marilor inundații provocate de precipitațiile atmosferice deosebit de mari, din ultima vreme.

ÎN PRIMA SA CURSĂ a pornit recent petrolierul „Pekin”, cel mai mare vas de acest fel al flotei comerciale sovietice, construit la tierele navale din Leningrad.

OBIECTIV

● „United Fruit Company” va trebui să plătească. Iată o știre aproape de necrezut. Faimosul trust american, supranumit pentru lăcomia sa „Monstrul verde”, nu prea are, precum se știe, obiceiul să plătească; el știe doar să stoarcă profituri colosale prin exploatarea sălbatică a muncitorilor sclavi de pe plantațiile sud-americane. „United Fruit Company” plătește acum pentru că, în lupta sa cu greviștii de pe plantațiile de banani din Costa-Rica, a fost înfrânt. După o grevă de patru săptămâni, „Monstrul verde” a fost silit să cedeze. Încă unul din semnele noi din America Latină!

● Mereu și mereu vin din S.U.A. știri despre catastrofe aviatice. În 1959, un număr de 1.072 de persoane au pierit în accidentele produse pe liniile aeriene americane. Acum sindicatul piloților din aviația civilă a S.U.A. cere, în numele membrilor săi, „o mai mare securitate de zbor” pentru avioanele „made in U.S.A.”. Indiferent de măsurile ce se vor lua în acest sens, faptul în sine — frecvența accidentelor — este în strinsă legătură cu practicile venale ale concurenței capitaliste.

● Aflindu-se că, la Chicago, opt polițiști din oraș lucrau „în echipă” cu un vestit spărgător, de la care primeau mită, s-au lansat mandate de arestare împotriva polițiștilor-gangsteri. Pe când măsurile asemănătoare împotriva unor persoane mai „onorabile” care operează în cârdășie cu fabricanții de arme atîtătorii la război?

● Potrivit relatărilor presei nipone, în prezent americanii dețin nu mai puțin de 800 de baze și alte obiective militare pe teritoriul Japoniei. Nu e de mirare, prin urmare, că în virtutea noului tratat de așa-zisă securitate, semnat de Kiși la Washington, comandamentul american din Tokio capătă „drepturi discreționare” în ce privește folosirea trupelor din subordine fără consimțământul guvernului japonez. Și, în orice caz, împotriva voinței poporului japonez.

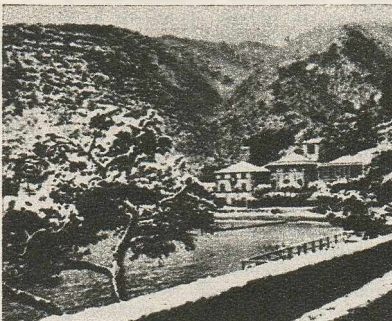
● Fabricarea primei bombe atomice franceze a înghițit până acum sume de-a dreptul fantastice din bugetul țării. Și în timp ce cercetările în domeniul armelor mortii continuă, presa franceză dă alarma în legătură cu starea deplorabilă a instituțiilor de cercetări științifice și, în general, a învățămîntului științific. „Anul 1960 — se spune într-un articol apărut în „Les Echos” — se anunță ca un an al secetei în domeniul științei franceze”. În schimb, ploaia de franci va face să explodeze bomba nucleară în Sahara.

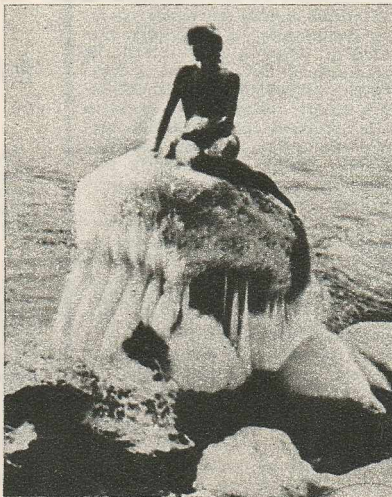
D. B.

Treizeci de sate din regiunea Kent (Anglia) au fost acoperite de nămeți. În fotografie: indicatorul satului Lenham este degajat de sub zăpadă.

Pentru prima oară în ultimii 30 de ani, coroanele înfrunzite ale copacilor de pe Riviera italiană au fost înveșmîntate în zăpadă.

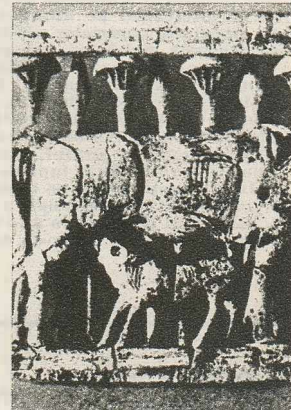
Gerul care s-a abătut asupra Danemarcei a făcut să înghețe pînă și... stațiile din portul Copenhaga.

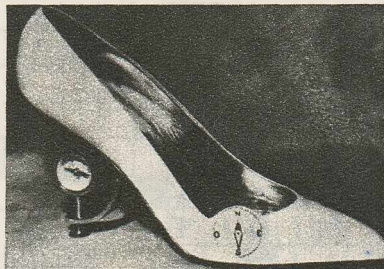
CU AJUTOR GEROVITAILUI, administrat după metodele tratamentelor elaborate de endocrinologii romîni, mișcă Valea Sașkova din No. Kuibîșevsk crescut din păru, care-i zuse complet urma unui puțnic șoc nervos. Fotografie: V. Salnikova, înainte și după tratament.

COCOȘUL... FUMĂTOR. Un pensionar german din Bordenau și-a învățat cocoșul... să fumeze. Fapt care i-a folosit, de altfel, atunci cînd cocoșul i-a fost furat și a făcut dovada că-i aparține, oferindu-i... o țigară.

DIN EPOCA CULTURII RIENE daiceza — afirmă cialistii — această interesantă sculptură, descoperită nu de în Irak.

PENTRU FEMEILE NETEL „DEZORIENTATE” creatorii de modele italieni au realizat acest pantof cu busolă la... călci. Se spune însă că busola nu poate înlocui capul.

FĂRĂ COMENTAR

Proclamarea independenței Camerunului, la 1 ianuarie 1960, a sîmțit, pentru o serie de publicații vest-germane, prilej de... conrafi cu privire la o eventuală reinviere a stăpînirii colonialiste mane în Camerun. Pe această linie, revista WELT AM SONNIG publică un reportaj al unui onorecare Peter Grubbe, intitulat neglic: „In Camerunul german de altădată. Mășuri germane și lamuri ale negrilor”.